

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Bival sem od začetka tega leta pa do konca julija, ko je boljševiška vlada morala pobegniti, na Ogrskem v vjetništvu. Videl sem na lastne oči vse dogodke v tej za madžarski narod tako usodepolni dobi. Spominjam se živo 21. marca t. l., ko so komunisti v Budimpešti prevzeli vlado. Ta dan se je začel s slavnostnimi obhodi, vihrale so povsod rdeče zastave, nosili so po mestu od tisočere duhali spremljano raket, v katero so bili položili kraljevo krono, križ in nekdanjo ogrsko narodno zastavo. Od boljševiških kolovodjev nahujskani in podivjani nižji sloji so s silo odpahnili vrata državnih zaporov ter slovesno osvobodili radi poizkusa prevrata in vednih nujskarij napram državnemu redu zaprte boljševike, učenec in agitatorje ruskega Lenina, katere so povzdignili na vladni prestol. Pri tej priliki se je nenkrat povspel do moči, o kateri poprej gotovo niti sanjal ni, žid Bela Kun (nekdanji Kohn). Ta mož je bil svojas urednik zakotnega lista, s katerim je s svojimi izva-

katero ste preizkusili v največji nevarnosti svetovne vojne!

Prekmurske gospodarske zveze.

Ko je Avstro-Ogrska razpadla in se je jugoslovanska misel začela širiti med Prekmurci, so Madžari najprej rekli, da na Ogrskem ni Slovencev. Ko so pa videli, da je ta trditev vendar predebela laž, so se vrgli na gospodarsko stran. Naenkrat so sedaj odkrili Slovence in v njihovem jeziku so s posebnimi letaki začeli strašiti Prekmurce. Pisali so, da je v Jugoslaviji samo gorovje in bodo torej Jugoslavlani vzeli Prekmurcem njihovo žito.

Oglejmo si torej kratko prekmurske gospodarske razmere in zveze s sosednim slovenskim delom bivše Štajerske. Prav te gospodarske zveze so v Parizu močno vplivale, da se je Prekmurje prisodilo Jugoslaviji.

Prekmurje je predvsem poljedelska zemlja; 80 odstotkov prekmurskega prebivalstva se peča s kmetijstvom in le okoli 11 odstotkov z drugimi strokami: rokodelstvom in kupčijo. Industrije (fabrik) ni skoraj nič. Madžarska vlada ni storila ničesar, da bi se v Prekmurju razvila industrija. A to je imelo za Prekmurce tudi dobro stran. Prekmurskega zraka ni okužil fabriški dim, to se pravi, ljudstvo je ostalo pri svojem poljskem delu zdravo, fabrike bi bile le pospeševale madžarizacijo, kakor so pri nas nemškutarijo.

V Prekmurju se je na leto pridelalo povprek sto jezer ton zrnja, od tega se je doma potrošilo krog 60 odstotkov, drugo se je izvozilo. Pa kam? Če pogledamo na zemljepisno karto, mislimo, da Prekmurje tvori s štajerskim Murskim poljem in Ljutomerskimi goricami eno naravno zemljepisno celoto, mursko kotlino ali bazen in celo Prekmurje teži proti štajerski strani, zlasti proti Radgoni in Ljutomeru. V Radgoni in Ljutomer so Prekmurci najbolj spravljeni svoje pridelke: zrnje, jajca, perutnino, platno. Na leto so Prekmurci stržili prek Mure najmanj pet milijonov kron, dasiravno je ogrska vlada kar najbolj ovirala promet s Štajersko. V Radgoni in Ljutomeru so tudi Prekmurci najraje kupovali svoje potrebščine: obleko, kože, razno orodje itd.

Mura ni bila stanovitna in ne naravna meja. Regulacija bi bila že zdavna potrebna, pa še zdaj ni izvršena; kar se je bilo reguliralo, je zadnja leta voda že podrla, ker je bilo slabo delo. Prav se bo mogla Mura regulirati le, če bo obojni murski breg pod isto vlado. Leto za letom dela Mura na levi in desni strani ogromno škode, zlasti ob povodnjih. Vsem je še n. pr. v živem spominu, koliko škode je napravila povodenj dne 8. septembra 1916 med Radgono in Ljutomerom. Uničila je vse jesenske pridelke nad 1 uro hoda na široko. Ker Mura vedno spreminja svojo strugo, je to dalo povod mnogoterim preprirom radi meje. Od Radgone do Murskega Središča ni bilo do zdaj niti enega mosta, brodovi pa ob veliki ali premajhni vodi ne morejo voziti. Če bi bila avstrijska vlada voljna napraviti kak most, bi nasprotovala ogrska ali pa narobe.

In kako slabo je ogrska vlada izpeljala železnice! Murska Sobota je komaj dve uri od Radgone, pa Madžari niso hoteli sem napeljati železnice, ki bi

jo Prekmurci krvavo potrebovali, marveč v Zalačvö Madžarom na ljubo. Vkljub temu, da med Prekmurjem in Štajersko ni bilo ne železnice ne mostov, je ob povodnjih bil prehod sploh nemogoč in so povrh še finančne straže mnogokrat delale težave, je vendar prekmursko ljudstvo bilo v vedni gospodarski zvezi s Štajersko in nasprotno, štajerski ljudje so radi hodili na prekmurske sejme.

Ožja zveza s slovenskimi in hrvaškimi deželami more biti le na hasek Prekmurju. V Maribor, v Celje, v Trbovlje bodo Prekmurci lahko spravljeni za dober kup svoje pridelke, nasprotno pa dobivali premog in razne industrijske izdelke. Ogrska sama ima žita dovolj, ki bi prekmurskemu žitu le delalo konkurenco, za boljše ceno je bodo Prekmurci lahko spravljeni na Štajersko, Kranjsko in Koroško, kjer ni dovolj žita. Nihče ne bo siloma jemal Prekmurcem njihovih pridelkov, kdor bo njihovo robo potreboval, jo bo tudi plačal.

Ogrska vlada je imela za Prekmurje le eno skrb: čim poprej ga pomadžariti. To sedaj odpade. Nova vlada bo pač skrbela, da se vzdigne prekmursko kmetijstvo. S kanalizacijo in drenažo treba zboljšati močvirne kraje ob Muri in Lendavi, ljudem poskrbeti umetna gnojila, povzdigniti živinorejo, s kmetijskimi šolami ljudi priučiti boljšemu izkoriščanju zemlje.

Do zdaj so na Prekmurskem imeli madžarski grofi največ zemlje v rokah. To je imelo dvojno slabo stran. Grof ni mogel prav obdelovati zemlje, dajal jo je v najem, najemnik pa nikdar ne obdeluje zemlje tako, kakor če bi bila ta zemlja njegova last. Ljudje so gosto naseljeni in ker niso imeli dosti zemlje, so šli v Ameriko. Zakaj bi se ljudem doma ne dal potreben kruh in zaslužek? Prekmurska zemlja lahko še enkrat toliko rodi in daje kruha domačinom in sosedom. Šeasoma se bo pač tudi v Prekmurju začela razvijati industrija; a treba je zavarovati deželo pred židovskimi pijavkami. Prejšnja ogrska vlada je nalašč spustila na vrat Slovencev, Rusinom in Slovakom židove, da so jim sesali kri.

Iz seje živinorejskega odseka v Celju.

Predsednik J. Zidanšek poroča o uspehu letošnjega licenciranja bikov v celjskem in šmarnskem okraju.

V celjskem okraju je bikovski material, posebno naraščaj, slab; v šmarnskem pa prav dober. Ta izborni uspeh v Smarju je pripisovati smotrenemu delu okrajnega zastopa v prejšnjih časih. Ta okraj bi bil sedaj zmožen do nadaljne ureditve služiti za nakup plemenskih bikecev murbodenske pasme za druge okraje.

Licenciranje se je letos zaradi prihranka stroškov vršilo na primitiven način: Skrčena je bila komisija, ker se je vsled ukaza iz Ljubljane pritegnil iz celega okraja le po eden župni predstojnik, ki pozna le razmere svoje župe, glede ostalih živinorejskih žup in njihovih potreb je ostala pa komisija popolnoma brez informacij.

Za pri tej priliki običajno obdarovanje bikov država letos ni dala nobenih sredstev na razpolago. Vendar so pa nekateri okrajni zastopi, upoštevajoč

važnost zadeve, iz lastnega nagiba obljubili lepe svoje v obdarovalne namene. Hvala jim! Le en edini okrajni zastop se je navzlic pismeni intervenciji živinorejskega odseka in osebni prošnji licencevalne komisije trdovratno branil, kaj dovoliti, češ, če država nič ne da, tudi okrajni zastop ne da nič.

G. Hanželič poroča o licenciranju v ormoškem okraju: število plemenjakov zadostno. G. Žurman poroča o licenciranju za rogaški okraj in biča neenakomerno razdelitev bikov v tamošnjem okraju. G. Ročič poroča o uspehu licenciranja v mariborskem okrajnem glavarstvu: Sodni okraj St. Lenart ima za lastno uporabo zadostno število lepih plemenjakov. Sodni okraj Maribor ima slab material, uvoz od drugod potreben. Sodni okraj Slov. Bistrica: material zadovoljiv, le številno pomanjkanje.

Inž. Zidanšek razvija nato svoje misli glede bodočnosti spodnještajerske živinoreje približno tako-le: Hrbtenico za napredek živinoreje bo tvoril nov živinorejski zakon, čegar načrt se je meseca marca t. l. izdelal v Zagrebu. Vodilna misel tega načrta je, vzbuditi zanimanje posameznih občin za bikorejo. V ta namen ustvarja zakon takozvana občinska stočarska povjerenstva, t. j. občinske živinorejske odbore, v katere voli občinski zastop 4 občinske odbornike živinorejce; razentega so člani istega župan, okrajni živinozdravnik in okrajni kmetijski veščak. Tem odborom je naložena skrb za živinorejo v občini, osobito ima živinorejski odbor občinskemu zastopu staviti predloge glede bikoreje (število, način nabave in sredstva zato). Ta način se je dosedaj dobro obnesel na Hrvaškem, upajmo, da bo tudi pri nas rodil dobre brega sadu.

Glede pasem na Spodnještajerskem ne bo kazalo veliko spreminjati, osobito ne v murbodenskih in marijadvorskih pasemskih okoliših. To so domače pasme, vzrasle iz danih gospodarskih odnošajev, so tedaj vsled utrjenosti za kmečkega posestnika največ vredne. Seveda pa je naloga vsakega mislečega živinorejca, sodelovati na izboljševanju istih. Drugače je s pingavci, ki se na Spodnještajerskem niso nikjer prav obnesli; najbrž jih bo poplaval simodolsko plemo, ki sili iz Ogrske in Hrvatske, deloma jih bodo nadomestili marijadvorci.

Za smotreno delovanje na polju živinoreje bo imel skrbeti novoimenovani živinorejski nadzornik, ki bo imel za prvi čas enega inštruktorja za Štajersko, drugega za Kranjsko; pozneje jih bo treba več. S pomočjo zvestega in priznanega pridnega sodelovanja gg. živinozdravnikov upajmo, da doseže naše delo onih uspehov, ki jih želimo naši živinorejci.

G. nadživinozdravnik Pirnat priporoča, da se dosedaj obstoječe bikorejske zadruge, povsod, kjer je količjak čist plemenski okoliš, takoj spremenijo po vzorcu Gornještajerske v živinorejske zadruge. Smoter naj bo: za vsak okraj živinorejska zadruga! V te organizacije naj se v obilni meri pritegne živinozdravnike. Soglasno se sprejme njegov predlog, pozvati v listih spodnještajerske kmetijske podružnice, da se v vseh živinorejskih vprašanjih iste najprej obračajo na živinorejski odsek, da bo ta dobro obveščen o potrebah posameznih krajev.

Dr. Stegu in Pirnat predlagata, da naj se odsek zavzame za nujno dodelitev živinozdravnika v

janji ter novicami kratkočasil in zabaval le par tisoč naročnikov. Ta trinit je prav do zadnjega trenutka pred prevratom se potikal po budimpeštanskih zaporih in ječah. Pri slovesnem izprevodu od druhal izpuščen na prosto, proglasil se je sam diktatorjem boljševiške Ogrske. Za glavno geslo je raztrgal koj pri nastopu v mase klic: Vso moč v roke proletarijata, boljšim stanovom pa vešala in svinee! Dasiravno je prevzel uradno veljavno samo posle zunanje politike, je bil resnično vendar le on sam edini zapovednik in vladar cele države. Vse politične zadeve, celo upravo, finance in gospodarstvo je držal sam v rokah. Z res izvanredno vstrajnostjo in delavnostjo, ne trpeč nobenega ugovora niti od svojih najožjih prijateljev, je slepo in samodržno veslal ter jadral proti nedosegljivim in neizpeljivim ciljem. Gledal in budal je v svoji židovski domišljiji samo sebe kot rešitelja Ogrske. Madžarsko ljudstvo pa v resnici ni bilo nikdar tako kruto trinoško stiskano in vsake svobode o-ropano, kot za časa boljševiškega — Kunovega odrešenja! Neutrudljiv je bil Kun tudi na shodih svoje stranke, kjer je nastopal v ulogah gromovitega govornika. Ta od njega sklicana zborovanja so bila za njegove strahovlade vedno dobro obiskana. Delavci, potepuhi in brezdelneži so poslušali Kunova izvajanja in govore z nepopisno zaslepljenim, divjim navdušenjem. Manj ubogljive in hvaležne poslušalce je našel Kun pri svojih prejšnjih stanovskih tovariših, pri časnikiarjih. Koj od začetka svoje samodržne vlade je sklical vse urednike listov iz Budimpešte na zborovanje, kjer jim je v dolgovestnem govoru polagal na srca srečo in bodoči blagostan boljševizma na celo po njem odrešeno Ogrsko. Na koncu svojih narod osrečevalnih izvajanj je vprašal navzoče sotovariše: Morebiti ni kateri izmed njih predavanja dobro razumel, ali bi hotel in želel kateri še kaj pripomni-

ti. Pri tem Kunovem pozivu k besedi je prevzela in nadvladala shodno dvorano grobna tišina, nikdo se ni oglasil k besedi. Kun pa je odločno in v drugič zahteval, nekdo izmed navzočih se vendar le mora oglasiti s kako pripombo. Nekako prisiljeno je dvignil jezik popolnoma nedolžni urednik nekega katoliškega lista in vprašal priprosto: Na kak način in katerim potom bi se dalo dobiti potni list v inozemstvo? Posledica tega edinega in nepristranskega vprašanja je bila takojšnja ustavitve vseh meščanskih listov, — dovoljevala, tiskala ter izhajala so odslej samo boljševiška glasila.

Umetnost Kunove boljševiške vlade je izvirala iz neusahljive množine dnevno raztrobljenih postav, povelj, svaril, navodil in hitrih pogojev za vrh, sekir in kroglo smrtnih kazni. Vsi ogrski dnevniki so morali te uradne razglase pribijati na čelo listov, v časih so bili časniki od prve do zadnje strani prenapolnjeni z novimi vladnimi naredbami. Tem uradno skovanim in zvarjenim zakonom so smela uredništva le še dodati poročila vrhovnega poveljstva rdeče garde, ki so prikipevala samih uspehov ter zmag boljševiškega orožja. Pogledimo nekaj teh Kunovih preustrojev na polju zakonodaje! Diktator Ogrske je uvedel predvsem svobodo zakona. Vse dosedanje postavne zunanosti pri ženitvi je odpravil, za vojake svoje rdeče garde pa je zakonski prag še posebno nizko in na kratko obtesal in obžagal. Vojake se je kar meni nič tebi nič na mestu poročalo. Verskih zavor in zaprek ali zadržkov sorodstva boljševiške postava sklepanju zakonske zveze sploh ni upoštevala. Res, kakor se mi je izjavil višji ogrski duhovnik, prav po zverinsko-divjaško se je za Kunove dobe po Madžarski možilo in ženilo. V sami Budimpešti se je v me-

secu aprilu in maju poročilo nad 100.000 parov, do čim prejšnje leto v ravno istem času samo le 2500. Divjaško, lahkomišno in brezpametno, kot se je postopalo pri sklepu zakona, ravno tako se je dogajalo tudi pri ločitvi in razporokah. Žena je šla kratkoma lo k sodniku in mu izjavila: Z možem ne morem več živeti skupaj! Sestavil se je čisto kratek zapisnik in pozvalo se je še moža, oba sta podpisala razporoko, in bila sta zopet samska!

Belov pomagač in sodrudi na grobljah boljševiškega prava in zakonodaje je bil njegov prijatelj Tibor Szamuely, ki je bil takoj pri prevratu imenovan za komisarja revolucionarnega sodišča. Ta čudotvorni zakonodaje je odslavljal vse prejšnje sodnike, sodnike, državne pravdnike in sodnijske uradnike, ki so morali ali vstopiti v rdečo gardo ali pa poslovati kot navadni pisarji. Na njih mesta so se upostavili obtožni komisarji. Kot sodnike in obtožne komisarje se je na predlog direktorija, ki je bil imenovan za vsako večje mesto in vršil posle krajevne vlade, postavilo navadne delavce ali obrtnike, redkokada kakkega bivšega uradnika ali pisarja, tuintam še kakega zaslepljenega kmeta (pametni so se itak izogibali te družbe). Tako je n. pr. v nekem velikem ogrskem mestu bil najvišji obtožni komisar (državni pravdnik) bivši kovač, ki je pred boljševiško vlado sedel 18 mesecev v ječi. Predsednik sodnije pa bivši „šotar“, prisedniki pa: tovarniški delavec, poljedelski delavec in en vojak. O kaki razumnosti in postavoznanju pri teh ljudeh pač ni bilo niti govora. Sredstva, katerih so se ti sodniki posluževali pri sodnih razpravah in obravnavah, bi lahko primerjali srednjeevropskemu takozvanemu inkvizicijskemu sodnemu postopanju. Klicali so obtožence okoli polnoči v sodne dvorane, kjer so bila okna in luč ovita s črnoprozornim prtom.

(Dalje prihodnjic.)

Mozirje. G. Feliks Robič ugotavlja, da se strmljenje odseka še premalo upošteva, obžaluje, da je vlada odpuščala enega izvrstnega strokovnjaka za izboljšanje pašnikov (inž. Klomfer) in opozarja na veliko prenizko dotacijo kmet. poverjenišva za pospeševanje živinoreje. G. ravnatelj Belle poroča o gnojiščih in gnojničnih jamah in pride do sledečih zaključkov: 1. Načrti naj se izdelujejo brezplačno pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. 2. Pri nabavi potrebnih tvarin (cement) naj imajo stavitelji gnojišč in gnojnih jam prednost. 3. Vzorna gnojišča in pravilno ravnanje z gnojem se premira.

Po nasvetu kmet. nadzornika Goričana se bodo tudi pri prihodnji seji zbirali praktični nasveti, kako bi se dalo to važno vprašanje tako poljuditi, da bo imel vsak živinorejec dobro gnojišče z jamo. Po potrebi naj se na obeh štaj. kmetijskih zavodih (St. Jurij in Maribor) priredi praktičen tečaj za napravo gnojišč, zvezan z obiski k vzornim napravam.

Predsednik poroča, da je odsek prosil kmetijsko družbo v Ljubljani za 1000 K kot pisarniški prispevek. Razmerje do kmetijske družbe naj ostane do običnega zbora iste neizpremenjeno. Stavi naj se predlog, da kmetijska družba imenuje svojega delegata v odsek.

Po pravilih odseka so se vršile volitve namestnikov v načelstvo. Kot namestnik predsednika je voljen ravnatelj Belle, kot namestnik tajnika nadživinozdravnik Pirnat in kot namestnik blagajnika g. Feliks Robič.

Na razgovor pride ustanovitev zavarovalnice za živino. Po večini se odsek odloči za obligatorično zavarovanje, ker bi pri prostovoljnem zavarovanju premije morale biti previsoke. Premije pa naj bodo nizke, naj po možnosti ne presegajo eden odstotek cenilne vrednosti.

koncu se na predlog g. Robiča sklene naprositi okrajni zastop v Gornjem gradu, da napravi letos o priliki licenciranja bikov razstavo živine v Rečici in Solčavi, ker bi si nekateri okrajni zastopi in podružnice radi ogledali plemenski material, ki ga imamo pričakovati iz tega plemenskega okoliša.

Kmetijski tabor v Slivnici.

V Slivnici pri Mariboru se vrši na praznik, dne 8. septembra, ob pol osmih zjutraj v novem Društvenem domu (v slučaju lepega vremena pa na prostoru pri cerkvi)

velik kmetijski tabor

za kraje na severnem Dravskem polju in na vznožju Pohorja. Kmetje iz Slivnice, Fram, Hoč, Polskave, Cirkova, St. Janža, Sv. Lovrenca in vseh drugih bližnjih krajev, pohitite dne 8. septembra

v Slivnico pri Mariboru.

da se pogovorimo o kmetijskih težnjah in zahtevah. — Zveze z vlaki v Slivnico in domov so zelo ugodne. Prosimo naše zaupnike iz župnij in občin v okolici Slivnice, da agitirajo za obilno udeležbo!

Slovenska Kmečka Zveza.

Kmetisko-delavski tabor na Homcu.

Na Male maše, dne 8. septembra vrši se na Homcu po drugem sv. opravilu velik kmetisko-delavski tabor. Kmetje in delavci, možki in ženske, fantje in dekleta pridite v obilnem številu, da s svojo udeležbo pokažete, da med Vami še krščanska misel ni vsled vojske zaspala. S skupnim nastopom zastopnikov kmetškega in delavskega krščanskoglednega stanu pokažimo, da odklanjamo vsak razredni boj in hočemo tudi bodoče z vsemi stanovi delovati po načelu: „Vsi za enega, eden za vse!“ Govoril bo dr. Ant. Ogrizek iz Celja in več drugih govornikov. Torej 8. septembra na veselo svidenje na Homcu!

Kmetijski prijatelj.

Kmetijski stan ima mnogo sovražnikov. Najnevarnejši je kapitalizem. V preteklih časih je bil predstavitelj kapitalizma graščak-veleposestnik, kateremu je kmet tlačanil, graščak pa je zbiral sadove kmetškega truda. Dandanes je predstavitelj kapitalizma sredi kmetov tisti, ki s pomočjo trgovske spretlosti izrablja hipne kmetove gospodarske težkoče in se polasača kmetovih pridelkov ter ž njimi trguje. Kapitalizem skuša kmeta napraviti gospodarsko odvisnega, ga zaslužniti.

Velik sovražnik kmetškega stanu je pomankljiva strokovna in politična izobrazba. Malo je kmetov, ki bi znali voditi gospodarske knjige, račune, ki so podlaga vsakega razumnega gospodarstva. Še manj jih je, ki bi znali vstrajno in uspešno v političnem boju s kapitalizmom braniti koristi svojega stanu.

Nasproti tem sovražnikom je edina pomoč enotna organizacija kmetškega stanu s trdnim, jasnim, vsakemu razumljivim programom, kako pomagati kmetškemu stanu, kako ga obvarovati propadanja. Niso torej posamezne osebe pravi resnični prijatelji kmetškega stanu, ampak enotno združen kmetijski stan je kmetijski prijatelj.

Vsem zahtevam prave organizacije stanu odgovarja Kmetška Zveza. Cilji Kmetške Zveze so jasni. Tu ne gre za osebe, ampak za stan. Vsak (lahko) potom svoje krajevne skupine Kmetške Zveze spravi pameten nasvet, zahtevo, zadevajočo kmetijski stan sploh, v razpravo in splošno vednost. Delovanje posameznih voditeljev je predpisano po pravilih. Take, ki bi delali za svojo osebno korist more Kmetška Zveza vedno brez težave odstraniti z vodilnih mest. Kar nima kmetijski stan sam, to mu da Kmetška Zveza. Mnogo je namreč temeljito izobraženih mož duhovskega in posvetnega stanu, ki so izšli sami iz kmetške hiše. Niso se odtujili kmetijski hiši, niso se udinjali kapitalizmu, oni hočejo delati, toda ne samo za posameznega, ampak za celoto kmetškega stanu. To so tisti, ki so pri kmetijskih zvezah delavci četudi v gospodski sukni in brez žuljev na rokah.

Sovražnik kmetškega stanu sam ne more med kmeta, zato se poslužuje kmetške nezaupljivosti. Pri tem pa čaka ugodnega trenutka, da požanje, kar je zrastle. Pred 10 leti je na Goriškem lepo delovala Kmetška Zveza. Zavzela se je posebno za bedne kolone, ki so tisto, kar viničarji tu pri nas. Izdelala je postavbo, ki je imela izboljšati gospodarski položaj tega kmeta. Mislili bi, da je vsak kmet podpiral to delo. Ne. Takrat je nastopil med goriškimi ljudstvom — Mermolja, agitator za čisto Kmetško Stranko. Kuzal je žulje na svojih rokah in sejal nezaupljivost med kmete, razdiral tako delo Kmetške Zveze. Zada pa so čakali nekateri advokati — bogataši, veleposestniki, ki so po samostojni Kmetški stranki splezali v deželni odbor in stem opravili vse delo za — kmeta. Ali se hoče to pri nas ponavljati? Stojimo pred preizkušnjo zavednosti našega kmeta.

Politični pregled.

Naša demokratsko socialistična vlada v Beogradu je dobila komaj 8 glasov večine, pa le na ta način, ker so glasovali za vlado tudi vsi ministri. Proti vladi je močna opozicija iz raznih strank in klubov. Tudi naš Jugoslovanski klub je prestopil celokupno na stran opozicionalcev, radi tega, ker klub zahteva novo koncentracijsko vlado, ki bo sestavljena iz vseh močnih strank. Dolgo je čakal dr. Korosec z odločitvijo: ali bi naj potegnil k vladi ali v opozicijo. Mi Slovenci smo enako ljubi srbskim demokratom in radikalcem. Ker pa posedajo radikaleci kot srbska kmečka stranka več moči in uglednih pristav in bodo tudi obdržali v prihodnosti vladno moč, se je odločil Jugoslovanski klub za opozicijo, da se čim prej odstrani sedanja vlada, ki pogreša zaupanja v Narodnem predstavništvu in med narodom in se sestavi nov kabinet, ki bo res tudi zmožen vendar enkrat razvozlati: valutno vprašanje in agrarno reformo. Dasi je naša sedanja vlada tako pičlo podprta z glasovno večino, nebi rada kar meni in tebi nič pustila vladnega krmila, koj v začetku svojega nastopa, zato se pa sedaj pogaja in dogovarja z raznimi strankami in klubi opozicije, da bi jih priregnili nase. Upati je, da se bo morda dosegel sporazum med medsebojnima največjima nasprotnicama: med srbskimi radikaleci in demokrati. Tudi, če bi se dosegla poravnava, vendar vlada samo 8 glasovne večine ne bo dolgo životarila, morala bo prepustiti svoj vladni stolec za delo edino sposobnemu koncentracijskemu kabinetu, ki bo imel združene v svoj vladni krog ministre iz vseh strank in klubov. Le tako vlado bo potem tudi enoglasno podpiralo Narodno predstavništvo z enotnim glasovanjem.

Po Mariboru so se v zadnjem času raztrosile po nemškem časopisju vesti, da se bosta Maribor in Radgona potom ljudskega glasovanja odločila za pripadnost k Jugoslaviji ali k Nemški Avstriji. Tozadevne predlogi so bili gotovo stavljeni v Parizu od nemške strani po Italijanih. Pariška konferenca je pa odločila v odgovorni noti na Nemško Avstrijo, da pripade Maribor brez vsakega glasovanja Jugoslaviji. Meja med Nemško Avstrijo in kraljevino SHS bo šla ob spodnještajerski Muri. Samo mestece Radgona bo menda res priključeno Nemški Avstriji. Kako pa bo Radgona živitarila brez slovenskega Prekmurja, bo pa dokazala prihodnost, ko še Nemci za Građec nimajo dovolj živil, odrešeno Radgono bodo pa pitali z golimi obljubami. Po privoljenju iz Pariza so naše čete zasedle na po mirovni konferenci Jugoslovonom priznani Prekmurje. Po zasedbi je prevzel vladne posle v celem Prekmurju iz Beograda imenovani civilni guverner dr. Lajnsi. Naenkrat pa je našim bratom Hrvatom nekaj padlo v glavo, zasedli so s svojimi financarji in orožniki južno polovico slovenskega Prekmurja. Naše slovensko orožništvo, ki je bilo razposlano po celem Prekmurju, so siloma zaprli v ječe v Lendavi in ne pustijo prostega vladnega delovanja niti dr. Lajnsi. Mi in slovensko prekmursko prebivalstvo se protivi tej neopravičeni zasedbi, odposlala se je tudi deputacija Prekmurcev z dr. Slavičem na čelu v Beograd, da tamkaj z vso silo ugovarja tem krivicam, s katerimi so preplavili Hrvati naše slovenske brate, katere smo rešili iz madžarske sužnjosti. Le mi Slovenci s svojimi tozadevnimi zahtevami v Parizu in potom vojaške zasedbe, ki se je organizirala iz Maribora. Hrvati, ki niso niti zrna zanimanja posejali za osvoboditev Prekmurja, hočejo sedaj žeti v najbolj bogatih krajih Prekmurja. Ti kraji pa hočejo za vsako ceno pod našo, ne pod hrvatsko deželno vlado. Prekmurska protestna deputacija je bila v Beogradu povsod na višjih mestih lepo sprejeta, obljubila se je odpomoč, spor med Hrvati in nami radi Prekmurja bo gotovo kmalu poravn.

Italija bo razpustila svoj parlament krog 3. septembra. Za mesec november so razpisane nove volitve. Italijani so strogo zaprli demarkacijsko črto in ne pustijo nikogar skozi. Casniki poročajo o gi-

banju italijanskih čet, katere baje zapustijo one naše po njih zasedene kraje, katerih jim v Parizu niso priznali. Seve, grabežljivi Lahi so zahtevali na konferenci tudi Bled in Jesenice, kar so pa le prazne zahteve. Nemški Avstriji se bode izročil, te dni odgovor na njeni ugovor proti mirovnim pogojem, kateri so bili narekovani Nemški Avstriji. V Parizu so pa olajšali naši nemški sosedi le nekoliko finančno breme, v obmejnem oziru pa se ne bo razven Radgona nič spremenilo. Ogrski samodržec nadvojvoda Jožef z ministrskim predsednikom Friedrichom je odstopil. Predsedstvo je prevzel Franc Heinrich, ki je sestavil novi kabinet in dosegel sporazum z vsemi strankami. Rumunija, ki je hotela kratiti naše pravice v Banatu, je dobila iz Pariza obvestilo, da mirovna konferenca ne dovoli nikakoršnega kršenja mej, ki jih je določila med Rumunijo in našo kraljevino. Poveljstvo nad ruskimi boljševiki četami je prevzel znani ruski general Brusilov. Pohod in vojno zoper ruske boljševičke tolpe je začel 14 držav. Rumuni so dosegli proti boljševikom ob Dnjestrju lepe uspehe, prodrli sovražno fronto, se zvezali z ukrajsko armado in delujejo na obkolitev boljševičke armade. Proti Petrogradu in Moskvi prodirajo zavezniške čete v moči 350.000 mož. Padec Petrograda in Moskve se pričakuje v kratkem. Po Spanskem in Francoskem so izbruhnili razni delavski nemiri, ker se poteguje delavstvo za zvišanje plače in osemurni delavnik.

Naša država razpisuje vojna posojila, za katero se toplo zavzema tudi Amerika.

Gospodarske novice.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatecu je bilo po praševanju po domačem hmelju lanskega letnika precej živahno in tudi cene so se vnovič dvignile, kajti gibale so se med 850—940 K za 50 kg. Tujega hmelja ni bilo veliko na trgu, torej so bile tudi cene zgolj na papirju. Stanje hmeljskih nasadov na Češkem je srednje dobro, v Nemčiji pa manj povoljno, kjer se bo letos pridelalo komaj 100.000 centov, dočim so ga v mirovnem času pridelali okrog 260.000 centov. Kakovost hmelja v Savinjski dolini bo dobra, toda pridelalo se ga bo bore malo.

Bliza se čas trgatve. Dobro bo, če si omislijo naši vinogradniki in krčmarji pravočasno glivice, ki vzbujajo čisto vrenje, kajti na tak način pospešijo vrenje v moštu in oslabijo v njem druge škodljive glivice, ki bi lahko povzročile slabo vrenje. Take dobre glivice, vrsta črešnjevka, se dobivajo na državnem kmet. kemičnem poskuševališču in preskuševališču v Mariboru, Vrbanova cesta št. 33; tudi po poštnem povzetju z navodilom vporabe vred. Cevka stane 2 K in zadostuje za polovnjak mošta. Ker je številno cevka na zavodu omejeno, se bodo razpošiljale le tistim, ki jih bodo pravočasno naročili. V slučaju, da bi cevke pošle, bodo dobivali Hansenove bučice proti posebni varščini le oni, ki stanujejo v Mariboru. Zadnji čas prigrisatve in naročbe je 15. september.

Sladkor za vinski mošt. Letošnje vino bo zelo kislo. Neobhodno potrebno bo vsaj del letošnjega pridelka izboljšati s pridevkom sladkorja. Vlado pozivamo, da nemudoma dobi dovolj kristalnega sladkorja po znižanih cenah za vinogradnike.

Sladkorne tovarne. V Jugoslaviji imamo sedaj že šest delujočih sladkornih tovarn. Tri tovarne ne delujejo, ker so Nemci stroje uničili. Letos so v Banatu posadili nad 120 ha zemlje na novo s sladkorno repo.

Železo v Sloveniji. Blizu Mokronoga na Dolenjskem v bližini Hrastnika in tudi v Prekmurju so našli železno rudo. Tudi Srbija in Bosna imata pod zemljo obilo železnih zakladov. Te zaklade bomo dvignili in se tako tudi glede železa osamosvojili.

Preskrba s petrolejem. Ameriška veletrgovska družba „Standard Oil Company of New York“ bo odslej zalagala jugoslovanske pokrajine s petrolejem, nafto, bencinom, cilindrovim strojnim oljem, parafinom, svečami in enakim blagom. Družba je v Beogradu pri vladi napravila potrebne korake, da se bo za vse jugoslovanske pokrajine petrolej pravično razdelil. Parniki „Maconas“, „Alaquash“, „Thordis“, „Maryanne“, „Kiowa“ in „Tenkai Maru“ so že na potu iz Amerike v Reko z velikimi množinami petroleja, bencina in drugim enakim blagom. Tudi cene petroleju bodo za 1—2 K nižje.

Furnir za mizarje. Mizarji, kateri imajo hlode pripravljene za rezanje furnirja, naj to javijo uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, ki je v dogovoru s „Slavonija, društvo na dionice za industrijo drva v Brodu“, da prevzame to rezanje furnirja za čeno 20 vinarjev za kvadratni čevlji. K tem stroškom pridejo še stroški za dovoz in odvoz, ki znaša za prevoz 1 vagona Ljubljana—Brod in nazaj 1854 K. Rezanje furnirja se izplača le, ako se odpošlje celi vagon (10 kubičnih metrov) lesa, katere množina odgovarja ca. 100.000 kvadratnih čevljev furnirja.

Izvoz iz Jugoslavije. Odslej se sme glasom odredbe C. U. 8493 16. 8. 19 Centralne uprave izvažati iz naše države le proti plačilu v dobrem denarju. Ta omejitev velja tudi za vino, žganje, jabolčnik, koruzne storže in vinske drože, kateri predmeti so se doslej glasom odredbe C. U. 4819 25. 6. 19 Centralne uprave lahko izvažali proti plačilu izvozne pristojbine brez omejitve glede kakovosti denarja. Izvoz medu, lanenega semena, malin in drugega jagodičja pa je sploh prepovedan. Če hočeš odslej izvažati gorej

imenovano blago, dobiš sicer dovoljenje za izvoz, a kupec ti mora izkupiček izplačati le v dobrem denarju, bodisi v jugoslovanskem ali v denarju kake zavezniške države. Denar Nemške Avstrije, Ogrske ali Nemčije nima slovesa, da je kaj vreden. Pojasnila glede izvoza daje „Centralna uprava sa trgovački promet sa inostranstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani.“

Živinorejske zadeve za Slovenski Štajer. Kmetijske podružnice, okrajni zastopi in bikorejske zadruge se v lastnem interesu naprošajo, da se v vseh živinorejskih zadevah obračajo najprvo na živinorejski odsek za Slovenski Štajer. Odsek zastopa živinorejske koristi prejšnje Spodnje-Stajerske, in bo to tem lažje storil, čim bolje bo o potrebi posameznih okrajev poučen. Dopise je naslavljalati na: Živinorejski odsek za Slovenski Štajer slovenske kmetijske družbe, tačas St. Jurij ob južni žel.

Zalostna slika na naših živinskih sejmih. Mesetarji in mesarji imajo na sejmih tako organizirane svoje priganjače, da je kmetu skoro nemogoče kupiti kako boljšo plemeno živino. Vzglede: Na zadnjem sejmu v St. Jurju je neki kmet iz šentlenartske okraja hotel kupiti dvoje lepih mladih volov marijadvorske pasme. Lastnik je bil Hrvat iz varaždinske okolice. Kmet in Hrvat sta se že skoro pogodila za ceno. Tedaj pa pride dobrorejeni mesar in je nalašč ponudil Hrvat 2 K pri 1 kg žive teže več, kot sta se že poprej kmet in Hrvat dogovorila. Mesar se je škodljivo krohotal in rekel, da raje zgubi 2000 K pri volih, nego bi bil dopustil kmetu te vole. Take škodljivce kmetov koristi bo treba regimentno kaznovati, ker ta slučaj ni edini, ampak se po vseh sejmih vršijo enaki dogodki. Prosimo naše ljudi, da nas obvestijo o takih „junaških“ činih mesarjev in prekupcev.

Licenciranje bikov in razstava živine v Solčavi. Dne 29. in 30. septembra se vrši licenciranje bikov in razstava goveje živine ter ovac v Solčavi in v Rečici ob Savinji. Ker vlada veliko zanimanje za čistokrvno marijadvorsko pasmo in pridejo živinorejci iz drugih okrajev, je želeli, da se razstavi vsa lepa živina. V gornjesavinjski dolini je živinoreja toliko napredovala, da pride za nakup plemenske živine v poštev.

Kuga-slinovka zopet straši. Z ozirom na dejstvo, da se je pojavila kuga-slinovka in parkljevka v enem dvorec kraja in občine Cirknice (pri Repniku), pa se do sedaj še ni moglo ugotoviti, odkod se jo je zatrosilo, opozarjajo se vsa občinska predstojništva na predpise zakona o živalskih kugah, glasom katerih se ne sme izgovarjati noben živinski potni list, ne da bi se bila pregledala dotična žival po pristojnem ogledniku. Ob enem se naroča, naj prično občinska predstojništva takoj s poizvedovanjem o zdravstvenem stanju parkljarjev (goved, ovac, koz in svinj) potom oglednikov živine, ki pa ne smejo priti z dotičnimi živali v dotiko, torej jih ogledati ne v hlevu, ampak pri vratih, oziroma poleg tekalnice, da ne prenesejo kuge v drugo dvorišče. O uspehu poizvedovanja poročati je zanesljivo do 15. septembra 1919. Ta rok se ne sme prekoračiti pod nikakim pogojem. Občane se naj opozori na grozečo nevarnost te pogubosne živalske kuge in jim naroči, naj vsak slučaj njenega izbruha ali suma takoj naznanijo županu, katerega dolžnost je to naznanilo poslati nemudoma najkrajšim putem (brzobjavno ali telefonično) okrajnemu glavarstvu. Posebno se gospodom županom naroča sledeče: 1. Dokler se kuga ne ugotovi uradno, izreče se čez dotični dvorec hlevska zapora in je ukreniti, da se vse pse, mačke in perutnino, ki se nahaja v tem dvorec, pripre. Konje ali druge vprežne živali, ki so v zakuženem govejskem hlevu, postaviti je istotako pod zaporo. Prebivalce takega dvorca naj se opozori, naj ne grede z doma, predno si niso umili golih delov telesa in menjali obleke in obuvala. 2. Oddaja surovega (nekuhanega) mleka iz takih dvorcev je prepovedati. 3. Za parkljarje naj se izdavanje živinskih potnih listov ustavi. Shode in zborovanja je v okuženih in onih občinah, ki so v nevarnosti, zabraniti.

Tečaj na ljubljanski podkovski šoli. Na državni podkovski šoli v Ljubljani se začne s 1. oktobrom podkovski tečaj, ki bo trajal do 1. aprila 1920. Prošnje za sprejem je vpsolati do 15. sep. ravnateljstvu zavoda. Prošnjam je priložiti rojstni in krstni list, domovinski list, ubožni list, zadnje šolsko spričevalo, učno spričevalo kot dokaz, da se je prosilec izučil kovaške obrti in npravnstveno spričevalo.

Tedenske novice.

Otvoritev dramatične šole v Mariboru. Za dramatično šolo oglasilo se je do sedaj lepo število gospodičen in gospodov, ki jim tem potom uljudno naznanjamo, da se vrši otvoritev dramatične šole v četrtek, dne 4. t. m., točno ob pol osmih zvečer v lastni, edino le v ta namen adaptirani dvorani. Vsi oni gojenci in gojenke, ki bi hoteli obiskovati to šolo in se še niso vpisali, naj se zglase do četrtega v ravnateljstvu pisarni. Vhod v dvorano dramatične šole je iz Stolnega trga, I. nadstropje gledališkega poslopja. Vsi občinci in gojenke se opozarjajo na točen in redni obisk pouka.

Začetek skušenj igralskega osobja. Vse dame in gospode igralko in igralke, ki so javili ravnateljstvu mestnega gledališča, da so pripravljene sodelovati, opozarjamo, da se začne skušnje za bodočo sezono našega gledališča v četrtek, dne 4. t. m. V četrtek, točno ob pol štirih popoldne, se vrši bralna

skušnja za Finžgarjevo ljudsko zgodbo „Veriga.“ Vsi sodelujoči bodo obveščeni pismenim putem.

Gojencem kn.-šk. dijaškega semenišča v Mariboru na znanje. Vsled prevelike draginje zavodu ni več mogoče shajati z dosedanjimi dohodki, zato bodo morali zanaprej gojenci sami več prispevati ali v denarju ali pa v živilih in sicer vsak mesec 80 K. — Ravnateljstvo.

Podružnica Slovenske kmetijske družbe za Maribor in okoliš priredi v nedeljo, dne 7. t. m., v dvorani okrajnega zastopa predavanje o rabi apnenega dušika in o živinorejski zadruzi; začetek točno ob 9. uri popoldne. Taka predavanja se bodo vršila ob isti uri in na istem mestu vsako prvo nedeljo v mesecu.

Zlati jubilej slovenske trdnice. Dne 1. sept. je minulo petdeset let, odkar je otvoril stari g. Berdajs svojo trgovino v Mariboru na Grajskem trgu št. 1. L. 1882 se je preselil v sedanje prostore v gradu na Sofijinem trgu. Vodil je z u-zorno marljivostjo in spretnostjo trgovino do svoje smrti dne 11. svečana 1898. Bil je kremenit značaj, vrl slovenski narodnjak v onih hudih časih. Pri ustanovitvi „Posojilnice“ in Narodnega doma je bil med poglavitimi sotrudniki. Pri vseh narodnih prireditvah je on z vso svojo obiteljjo neutrudno sodeloval. Njegov spomin je v krogu mariborskih Slovencev neizbrisljiv. Trgovino vodi nadalje njegov sin, istotako vrl narodnjak. Želimo, da njegova trgovina i v bodoče procvita!

Dvomesecne orožne vaje. K dvomesecni orožni vaji sta vpoklicana letnika 1886 in 1887 in sicer letnik 1887 na 15. septembra, letnik 1886 pa na 22. septembra. Letnik 1898 bo odpuščen od vojakov in sicer moštvo s priimkom začetne črke A—M dne 8. septembra, ostalo moštvo pa 22. septembra. Odpuščen bo le ono vojaštvo, katero je pravočasno nastopilo vojaško službo, ono pa, katero je nastopilo po 1. marcu, bo moralo odslužiti dobo.

Kdo bo trzil s prekmurskim sadjem? Glavni agitator nemško-liberalne „Samostojne Kmetijske Stranke“ Vrtoljčan Mermolja se poteguje za pravico, da bi smela njegova delniška družba na Pesnici pokupiti sadje na Prekmurskem. Vse to iz golega in svetega navdušenja za „svododo kmetškega stanu“!

Dva lepa shoda SKZ sta se vršila v nedeljo, dne 31. avgusta, pri Spodnji in Gornji Sv. Kungoti. Na obeh sta govorila urednika Golec in Žebot. Pri Spodnji Sv. Kungoti se je vršil shod popoldne. Šolska dvorana je bila nabito polna kmečkega ljudstva. Shodu sta predsedovala kmet Frasn in kmečki mladenič Grandošek. Izvolil se je krajevni odbor SKZ, kateremu predseduje kmet Franc Temerl. Zbor je enoglasno sprejel resolucije, v katerih zahteva sklicanje pokrajinskega zbora, volilno pravico tudi za kmetstvo ženstvo, nižjo carino za ljudske potrebščine, prost izvoz vina, krivice pri predpisovanju vojnega in dohodninskega davka se morajo popraviti. — Pri Gornji Sv. Kungoti je bil shod popoldne v šoli. Zbrali so se zaupniki in zaupnice naše stranke iz župnij: Gornja Sv. Kungota, Sv. Križ, Sv. Jurij in Svečina. Predsednik shoda je bil gerent Volavšek, podpredsednik župan Galunder, zapisnikar pa Ivan Šerbinek. Urednik Golec je poročal o političnem položaju in o programih posameznih strank. Urednik Žebot je govoril o politični in gospodarski organizaciji. O kmetijskih zahtevah in o potrebi organizacije Kmečke Zveze so se govorili zaupniki: Hlebič, Galunder, Spindler in Gaberc. Zborovanje je trajalo skor tri ure. Po zborovanju je bilo še posvetovanje glavnih zaupnikov o podrobnih izvršitvi naše krščanske kmetijske organizacije. Sklepe tega res pomembnega zborovanja priobčujemo na drugem mestu. Tak ljudski in okrožni shodi so res važni za naš napredek. Kjerkoli se naša stranka živahno giblje, prireja shode, sestanke zaupnikov, gre naša stvar vrlo dobro naprej. Kjer pa vlada mrtvilo, kjer naši samo jadikujejo, a storijo pa nič, tam seveda dosežejo nasprotniki uspehe. Radi tega na delo povsod!

Shoda Kmečke Zveze v Cirkovčah in Št. Janžu na Dravskem polju se vršita v nedeljo, dne 7. sept. V Cirkovčah po rani božji službi v Št. Janžu po večernicah. Govorijo: Brenčič, Golec in Žebot. Gospodarji in gospodinje, agitirajte za obilno udeležbo!

Shod viničarjev. Tudi viničarji so se začeli zavešati važnosti časa. V ta namen stopajo na noge, da se organizirajo stanovsko v Jugoslovanski Strokovni Zvezi. Za organizacijo viničarjev priredi JSZ posebne shode, ki se bodo vršili pri Svetinjah dne 7. septembra po rani maši v gostilni g. Zavratnika, pri Sv. Miklavžu u isti dan po večernicah; v Ljutomeru pa drugi dan. Viničarji župnije Sv. Bolfenka, pridite v polnem številu k Sv. Miklavžu. Viničarji naj store vse potrebno, da pridejo na shoda v polnem številu!

Kmetiska zbornica v Ormožu je sklenila znižati draginjske doklade trgovcem-bogatašem in navijalcem cen za kmetijske potrebščine ter zvišati doklade kmetom, delavcem in obrtnikom z ustanovitvijo Gospodarske zadruge. Kmetje se zavešajo svoje moči in svojih pravic. Česa ne doseže posameznik, to hočemo in moramo doseči združeni in če se tudi tisti na glavno postavijo, ki od kmeta živijo, zahrbtno pa ga sovražijo. To v odgovor na hujskarijo, da hočejo kmeti ki zvezarji ubogim železniškim delavcem in uslužbenecem odgrizniti težko zaslužen plačo in draginjsko deklado.

Pri Sv. Arelu se vrši v ponedeljek, dne 8. septembra, na malo Gospojnico, veselica s sledečim sporedom: ob 10. uri blagoslovljenje obeh kapelic, govor, sv. maša, nato prosta veselica v in okrog Ruške koče.

Pozor pred sleparko-tatico! Pri Sv. Juriju na Pesnici je dne 25. avgusta t. l. nekemu posestniku ukradla nad 5300 K neka ženska, ki je prišla s poročili, da je ta in ta vojak ušel iz laškega vojnega ujetništva, pa je zdaj v bolnišnici in potrebuje denar itd. S podobnimi vestmi bo pač tudi drugod krošnjarila, zato pozor na njo! Stara je 26—30 let, srednje postave, okroglega rdečega lica, črno oblečena z belim predpasnikom in belim svilnatim robcem, ki ga pamenta izmenjuje; govori zelo lepo in gladko slovenski in nemški. Najbolje jo je spoznati po tem, da ji spredi manjkata dva zgornja zoba. Potem se je tudi tu dognalo, da je nedavno na enak način sleparila in kradla okoli Gomilice in se potikala blizu Lučan, koder je našim stražnim vojakom pri Dominkušu plačevala obilo vina. Izdajala se je tokrat za Perko, doma v Križevih pri Ljutomeru. Odtod jo je najbrže popihala čez Sv. Križ ali Sv. Duh v Dravsko dolino ali na Pohorje, ker so orožniška poizvedovanja na drugih straneh ostala dozda brezuspešna. Če mogoče, ji pomagajte v roke pravice!

Pri Sv. Urbanu so se v preteku 14 dni smrtno ponesrečile tri osebe: Janez Cizerl, kmet in naročnik Slov. Gospodarja v Svetincah, je iz hleva padel in se smrtno poškodoval. Martin Kolarič, nožar in tudi naročnik Slov. Gospodarja v Janezovcih je slamo v kopico deval, padel s kopice in se ubil. Alojzij Belec, 10 letni viničarski otrok, je na vrvi telico pasel in si je motvoz okoli pasa omotal. Telica, katero so obadi pikali, je nagloma zbezgala proti grabi in je fantka preko 200m dolge njive za seboj vlekla. Ob koncu njive je tresnil fantek z glavo ob drevo in izdihnil čez nekaj časa.

Klanci—Sv. Jurij na Pesnici. Na Klancu so te dni našli obešeno na drevesu 85 letno starko Terezijo Sluga od Št. Jurja; toda dognalo se je kmalu, da je bila najprej ubita, potem še-le obešena. O zločincih doslej še ni pravega sledu. Na Gruševah je neki viničarski družini bila ukradena vsa obleka in perilo; sprejela je čez noč nekega tujca, bivšega vojaka, ki je svojo hvaležnost na ta način pokazal. Dekleta in ženske sploh, in zlasti še stariši: več previdnostii in pameti v teh časih, da bo tudi več varnosti!

Vojni vjetniki se vračajo. Na pariški mirovni konferenci so sklenili, da morajo začeti vse države pošiljati vojne vjetnike v svojo domovino, ne da bi čakali na odobrenje mirovnih pogodb.

Povratek naših vjetnikov iz Marehrena. V soboto, dne 30. avgusta so v Spilju izmenjali naše in nemškoavstrijske vjetnike izza koroških bojev. Nemcev je bilo nad 400, Jugoslovancev pa 13 častnikov in 828 mož. Nemce so v Spilju izročili danskemu poslaniku, ki jih je prevzel v varstvo. Jugoslovani so bili v Spilju pogoščeni. Vlak je bil okrašen z zelenjem. Oti vojak, ki so pripovedovali o bridkosti, posebno o gladi, ki so ga prestali v nemškoavstrijskem vjetništvu, so od radosti kar vriskali, ko so se vozili po naši jugoslovanski zemlji. V Mariboru jih je pričakovala godba, mestni poveljnik podpolkovnik Zwirn, zastopnika okrajnega glavarstva dr. Mulaček in dr. Bratina, vojaška odposlanstva in obilo drugega občinstva. Ko je vozil vlak na postajo, je zaigrala gonga „Naprej zastava Slave!“, ljudstvo pa je pozdravilo vračajoče vjetnike z živijo-klici. Podpolkovnik Zwirn je v navdušenih besedah pozdravil vjetnike. Zahvalil se mu je vodja transporta srbski major Milusavljevič. Narodne dame so moštvo pogostile z jedjo in pijačo ter tobakom. Moštvo mariborskih vojaških oddelkov je ostalo v Mariboru, drugi pa so se odpeljali v Celje, oziroma dalje v Ljubljano.

Nov vlak. S 1. septembrom vozi med Ljubljano in Zidanim mostom nov osebni vlak, ki zapusti Zidani most zjutraj ob 5 uri 54 minut in privozi v Ljubljano ob 7 uri 28 minut. Iz Ljubljane pa vozi ob 14:15 in pride v Zidani most ob 15:39.

Bencin in mineralna olja. V kratkem dospe iz Poljske drugi transport bencina in drugih mineralnih olj. Reflektanti naj javijo pismeno svoje potrebščine odseku za prehrano v Ljubljani najkasneje do dne 31. avgusta. — Tako čitamo v ljubljanskih listih. Vprašamo, zakaj se taka naznanila tako pozno objavijo in zakaj se ne objavijo tudi v izvenljubljanokih listih?

Kava iz Amerike. List „Jugoslov. ekonomista“ piše, da so koncem junija naložili v Ameriki 1.290.000 vreč kave za Evropo.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. V nedeljo, dne 31. avgusta je priredila Slovenska Kmečka Zveza pred cerkvijo dobro obiskan shod, na katerem je g. dr. Leskovar v poljudnih besedah razložil, kaj je Slov. Kmečka Zveza. Prepričal nas je, da je Slov. Kmečka Zveza edina stranka, ki res skrbi za kmeta in ki se je moramo okleniti vsi. Izvolili smo odbor, ki mu načeluje vrli gospodar Ludvik Fluher. Šentpeterčani! Ostanite v načelih zvesti svojim vernim in narodnim prednikom,

pristopite vsi k Slov. Km. Zvezi, pokažite, da ste navdušeni Jugoslavlani, ki iščejo prave sreče samo v organizacijah sezidanih na katoliško-narodni podlagi!

Sv. Peter pri Mariboru. Po večernicah v nedeljo 31. avgusta je priredilo vodstvo tukajšne šole skromno šolsko slavnost, ki nas je vse očarala. Malčki so nastopali neustrašeno pri deklaracijah, petju in priprostitih prizorih. Cenj. vodstvu čestitamo na dobrem uspehu ter želimo: Še večkrat kaj takega!

Sv. Peter pri Mariboru. Preteklo nedeljo so obiskali v procesiji našo romarsko cerkvice na Gori naši vrli sosede Šmarjetčani. Vkljub neugodnemu vremenu v jutranjih urah se jih je zbralo precejšnje število, združila jih je gotovo otroška udanost do Matere Gorske in pa ljubezen do svojega dušnega pastirja, preč. g. duh. svet. Jerneja Frangeža, ki je sklenil tudi ob svoji 60-letnici počastiti Gorsko Mater Božjo. Mi vsi Šentpeterčani in Šmarjetčani, se zaupno obračamo po Mariji do Boga, da nam ohrani gospoda župnika jubilanta še mnogo let zdravega in čvrstega v naši sredini!

Krčevina pri Mariboru. Amerikanska živila za otroke se bodo dobila v petek, dne 5. septembra od 3. do 11. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne v krčevinski šoli. Kdor ne bo prišel, bo zbrisan iz seznama.

Hoče. Dne 8. sept., ob pol 8. uri bo velik shod Kmečke Zveze v Slivnici. Govorijo: Kmet Hlebič od Sv. Križa, ter urednika Golec in Žebot. Pojdimo vsi v Slivnico! — Krajevni odbor Km. Zveze.

Št. Ij v Slov. gor. Dne 8. sept. po rani božji službi shod kmetijske podružnice. Govori višji živinozoravnik Pirnat iz Maribora.

Fram. Na praznik, dne 8. sept. gremo moški in ženske vsi na shod Kmečke Zveze v Slivnico.

Pri Sv. Martinu pod Vurbergom smo priredili v nedeljo, dne 31. avgusta igro „Pogumni krojaček“. Predstava je bila zelo dobro obiskana, udeležencev je bilo nad 400. Na željo ljudstva se igra ponovi na 8. septembra. Vsi ste vabljeni. Čisti dobiček se bo porabil za spomenik padlim junakom.

Pri Sv. Barbari Slov. gor. je priredilo Bralno društvo minuli mesec dve igri: Dr. Vseznal in njegov sluga Stipko Tišek in Oh, ta Polona, ki ste obe izborni vspeli ter vsem udeležencem vzbujale mnogo smeha, za to se vsem igralcam in pomočnikom prav toplo zahvaljujemo. Dohodek K 461 — se vporabi za nakup knjig. Mladina! le tako naprej, z omiko navzgor prihodnost je Vaša! Obe igri je olupševalo lepo ubrano petje: Slovenska zemlja, zemlja krasna, naše himne itd., ob koncu se je vršil obilni srečolov, kar je vse vrlo zadovoljilo. Žvestim Ruperčanom toplo zahvala za lep obisk, ki ga vrnemo. Pozdravljeni!

Sv. Lenart v Slov. gor. Pri nas se vrši v nedeljo, dne 7. septembra takoj po rani službi božji v Posojilnici zaupni shod Slov. Kmetijske Zveze. Pristop dovoljen le članom Zveze. Pridite vsi udje, govori naš priljubljen govornik iz Slov. goric!

Sv. Lenart v Slov. gor. Pri nas se vrši v nedeljo, dne 7. septembra takoj po rani službi božji v Posojilnici zaupni shod Slov. Kmetijske Zveze. Pristop dovoljen le članom Zveze. Pridite!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Mi Pohorci krog sv. Lovrenca smo res lahko ponosni na našo globoko vernost ter narodnost. Narodnost so nam pod bičem stare Avstrije zavirali naši trški nemškutarji in nemška šola. Jugoslavija je ustavila do vrha naložene gare šentlovrenske nemškutarje v trgu in osobito v šoli, ker je odslovila nemško učiteljstvo in nam poslala slovenske šolnike. To smo vam bili veseli mi narodni Pohorci, ko je zakrtila v naši šoli na slovenskih tleh tudi mila nam materinščina. Pričakovali smo z vso gotovostjo, da bodo naši slovenski učitelji neumorni delavci v šoli, vzgled v narodnem oziru in tudi v izpolnjevanju verskih dolžnosti, vsaj napram otrokom pri nadzorstvu šolske mladine v cerkvi. Pa v tem oziru smo bridko razočarani. Naši novi šolniki kažejo več zanimanja v spisovanju vabil za politične shode „Samostojne“; cerkve pa se izogibljejo tudi takrat, ko bi postavno morali v njo z otroci. Tako postopanje učiteljstva in to takoj v začetku našega narodnega preporoda žali naš verski čut, katerega nam niso dražili in motili niti iz šole odslovljeni nemškutarji. Naše Jugoslaviji vdano pohorsko ljudstvo zahteva od vlade narodnih, ne pa stranskih učiteljev, ki bi naj v cerkvi izvrševali to, kar so postavno dolžni, da bi otroci tudi videli, da niso samo oni, ampak tudi njih šolski vzgojitelji — kristjani!

Remšnik. Tudi mi ob meji smo se jeli gibati. Naš vrli pristaš g. Rajko Grögl je z velikim trdom spravljal naše izobraževalno društvo zopet na noge. Hvala mu za to potrebno delo. Bil je tudi izvoljen za predsednika društva. Pričakujemo, da nam bo nudil kmalu na odru kako igro.

Zavrč. Liberalcem pride vse prav, ako tudi po duhovnih diši, samo, da se dobiček dela. Kot nadzornik za vinograde celovškega kapitela je nastavljen Tomaž Murkovič, liberelec. Namesto da bi skrbel za dobrobit posestnika in države, je začel polniti svoj žep. Kar sam ne more, mu pomaga njegov sluga Troha, kateri ima še od Murkoviča globokejši žep. Ta dva sta vino celovških kanonikov rekvirirala liter po 6 kron in sedaj ga že odvažata. Vino gre Bog ve kam, a dobiček, katerega bosta pri veriženju zaslužila, pa v njun žep. Liberalcem smrdi vse, kar je farovškega, samo vino in denar ne. Vprašamo pa javno oblast: Ali je dovoljeno vino za slepo ceno 6 kron izvažati? Ker se lahko po 8—9 kron proda Ali tukaj ne trpi škode lastnik in država? Izgovarjata se Murkovič in sodrug, da je bilo razglašeno, da se bo vino na javni dražbi prodajalo. To ni res. Osobito tukaj pri nas ne. Zakaj se pa vina posestnikov iz Dunaja in Gradca nihče ne dotakne? Samo po duhovniškem imetju vdarimo! Ali ni to boljše videnje? Imajo pač naši liberalci tople zveze z Gradcem, kar še vedno dobro nosi.

Sv. Trojica v Haložah. Tukajšnje izobraževalno društvo je priredilo dne 24. avgusta v prostorih g. Beline pomenljivo Vodnikovo slavnost. Po pozdravu domačega g. kaplana Potrča je govoril o pomenu prvega slovenskega pesnika Vodnika posebno za združitev Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno državo Jugoslavijo prav lepo g. kapelan Erhartič iz Črne gore. Potem so prednášali izurjeni in vsestransko pohvaljeni igralci (skoraj sama kmečka mladina) iz Črne gore dve gledališki igri: „Tri sestre“ in „Prepirljiva sosed“. Prav lepa jim zahvala od našega društva in ljudstva! Vmes smo se veselili izvrstnega petja našega zbora in godbe na pihala. Vdeležba ljudstva in inteligence, posebno učiteljstva, od vseh strani je bila prav velika. Želimo si prav mnogokrat še kaj tej prireditvi podobnega na trojiškem hribu.

Konjice. V nedeljo, dne 14. t. m., se vrši velik mladeniški tabor za ves konjiški okraj pri Materi božji na Brinjevi gori. Spored: 1. Ob desetih pridiga in sv. maša. 2. Po sv. maši veliko mladeniško zborovanje na prostem. Velika potreba je, da se tudi mladeniči konjiškega okraja organiziramo in združimo v naših izobraževalnih društvih in orlovskih odsekih. Zatorej, dne 14. septembra, vsi mladeniči konjiškega okraja na Brinjevo goro, da preštejemo svoje vrste in si napravimo načrt za naše bodoče delo!

Celje. Svobodomiselna šola je po mnenju nadučitelja g. Gradišnika ljudska deška šola celjske okolice. V pozdrav svobodomiselnim dijakom je pustil namreč razobesiti raz to šolo zastavo. Ne, g. nadučitelj, tako daleč pa še nismo na Slovenskem! Zelo se motite, ako mislite, da smete na tako nesramen način žaliti verski čut katoliških staršev, ki pošiljajo svoje otroke v to šolo! Ali smemo pričakovati, da se bode vzgajala naša mladina versko-nravno pod vodstvom človeka, ki ob vsaki priliki pokaže svoje svobodomiselno mišljenje? Pristojno višjo šolsko oblast pozivamo, da odločno prepove g. nadučitelju zlorabiti šolo v strankarske namene; pove mu naj, da ljudska deška šola celjske okolice ni svobodomiselna in tudi — ne bo!

Celje. Dobro, da vemo! Kaj? Da so trgovci — ma Kolencu in Ravnikarju pripomogli do premoženja samo svobodomiselci in da hočeta samo od svobodomislovcev v prihodnje živeti; da se zbirajo v gostilni Branibor samo svobodomiselni kmetje iz Francoske in Portugalske, ne pa katoliški kmetje iz celjske okolice, da zastopata gg. odvetnika dr. Hrašovec in dr. Vrečko samo svobodomiselne dijake iz Hrvaške, ne pa domačih ljudi. To vemo sedaj, ko smo videli, s kakšnim navdušenjem, z zastavami itd., pozdravljate svobodomiselne dijake, kadar pa priredijo okoliški kmetje kako slavnost — ostanete tihi, mrzli, nedostopni!

Dramlje. Stari, prepirljivi časi se vračajo. Nekateri, advokatom vedno vdani naši možje so poklicali v ned. 31. avg. iz Pesnice nekega rejenga moža s kratkim spominom in zverženim jezikom, da ustanovi „Samostojno Kmetisko Stranko“. Tuji ustanovitelj ne ve, da deluje „Slov. Gosp.“ že 53 let za kmetijski stan. Ni mu znano, da je duhovski stan vedno ob kmetijski strani. Zvedel še ni, da so za osvoboditev Slovencev največ storili duhovniki: Krek, Korošec, Jeglič. Zaprisedal je, da ni „Samostojna“ v nobeni zvezi z advokati in svobodomislovci. Tako? Zakaj pa piše „Kmetijski List“, da sprejema: liberele, klerikalce, šušterciance, štajerciance, ker se ne ozira nazaj, kaj je kdo poprej bil! Ali se to ne reče, da sprejema tudi advokate in svobodomislovce? V Brežicah se dva advokata ogrevata za „Samostojno“, v Celju jo priporoča

advokatska „Nova Doba“, ki je glasilo svobodomislovcev. Govornik se je po prsih bil, da je katoličan, pa ni pri prvem opraviilu v naši cerkvi bojša do zadnjega evangelja niti križa naredil. Urleb in Drogenik iz Šentjurja sta Mrmolju pomagala. Skupaj imamo stare advokatske liberele, ki niso vajeni držati, kar obljubijo. Varujte se krivih prerokov.

Loka pri Zidanem mostu. Tudi pri nas smo začutili potrebo Kmečke Zveze. Zato nameravamo prirediti v nedeljo 7. septembra shod, na katerem se hočemo pogovoriti o naših razmerah. Shod se prične takoj po prvi sv. maši v poslopju ljudske šole. Na shod smo povabili tudi gosp. dr. Ogrizeka iz Celja, našega znamenitega organizatorja. Zato pozivljamo vse kmete tudi iz sosednih župnij. Ja prihitite ta dan v Loko.

Kozjanska dekanija. V nedeljo, dne 14. t. m., se vrši na Svetih gorah shod dekliških Marijinih družb in dekliških zvez kozjanske dekanije in sosednih župnij. Ob 10. uri služba božja, zatem zborovanje. Mladenke, agitirajte za shod, pripravite se z govorčki in deklaracijami. Pri Marijinem svetišču se navzamite pravega duha in poguma za bodoče požrtvovalno delo za domovino! Naj bo zastopana vsaka, tudi še tako oddaljena župnija! Shod se vrši ob vsakem vremenu.

Velenje. Dne 18. avgusta je bil znani delavski organizator Vekoslav Zajc imenovan delavskim tajnikom za celo Slovenijo. Poverjena mu je naloga, da ustanavlja nove skupine J.S.Z. prireja shode, vrši revizije, posreduje za delavstvo na vseh merodajnih mestih in pri vladnih organih. Opozarjajo se vse župnije in občine, da kjer še nimajo ustanovljene J. S. Z., naj nemudoma javijo okrožnemu tajništvu Jugoslovanske Strokovne Zveze v Velenje, da se ista čimprej ustanovi. Vsa pisma in prijave, se naj pošiljajo na naslov: Okrožno tajništvo Jugoslovanske Strokovne Zveze za Slovenijo v Velenju.

Iz gornjegrajskega okraja! Poznani ptiček selivec iz Letuša v Gornjigradu splesti si hoče novo gnezdo, katero mu pripravlj njegov ožji tajni svetovalec, značajni in ožji prijatelj v Mozirju. Ta selivka sika nekake članke v Novi Dobi radi razdelitve soli, petroleja ter žveplenk. Na cilj si je vzel 2 osebi. Sama Nova Doba pa v šte. 89 tega dopisnika opozarja, naj se poprej pouči, predno kaj poroča, seve bode imelo to sodnijske posledice. Ta ptiček je vojaški zavezanec in opravlja orožno vajo samo v Gornjemgradu. Tej ptički selivki svetujemo, da miruje, sicer doživi enako blamažo kakor v Gornjemgradu kontra Prislani. Vsaka sila do vremena!

Sv. Križ nad Crnečami. Čudodelna podoba višarske Matere božje se prenese iz Maribora semkaj v petek dne 12. septembra, o Marijinem Imenu. Ta dan ob 8. uri zjutraj gre s kolodvoza v Dravbergu slovesna procesija s sveto podobno k Sv. Križu. Tam se prične slavnostna tridnevna v čast višarski Materi božji, da nam ona od svojega križanega sina izprosi ugodno rešitev sedanjih težkih razmer. V nedeljo, dne 14. sept. je pri Sv. Križu običajni veliki romarski shod. Vse tri dni bodo predpoldnem slovesne službe božje s pridigami, istotako v soboto zvečer. Romarji slovenski, ki ste ravno odtod tako radi romali na zdaj razrušene in nam odtujene Sv. Višarje, Vas iskreno vabimo k obilni udeležbi, da s skupnimi prošnjami priporočimo naši nebeški Materi, da nas povede k svojemu božjemu sinu in nam pomore zdaj tu, enkrat pa v večnosti!

V Vetrinju tik pred Celovcem se vršijo velike priprave za shod dne 7. septembra, na katerem bo vsa koroška Slovenija manifestirala za Jugoslavijo. Pozivlja se vso narodno in rodoljubno občinstvo iz sosednjih krajev Kranjske in Štajerske, da se shoda v čim večjem številu udeleži, društva naj pridejo s svojimi zastavami. Shod se vrši dopoldan.

Sv. Francišek v Zgornji Savinjski dolini. Pri nas je priredila Slov. Kmečka Zveza 31. avgusta nad vse dobro obiskan shod, katerega so se udeležili vrli zastopniki cele Gornje Savinjske doline. Shod je sklical in vodil naš poverjenik dr. Verstovšek, ki je nastopil tudi kot prvi govornik. V svojem navduševalnem in podučnem govoru je povdarjal našo težko priboreno neodvisnost v: narodnem, gospodarskem in kulturnem oziru. Sedaj odločujemo sami o svoji usodi, vsak stan si mora priboriti svoje pravice, v dosego teh pravic je nujna potreba novih volitev. Govornik je porazložil naš notranji in zunanji politični položaj, pa še delovanje Jugoslovanskega kluba, ki je imel vedno pred očmi in se tudi vselej potegoval za blagor kmetijskega stanu. Drugi govornik, g. profesor Bogovič je govoril o: pomenu zdravega, krepkega kmetijskega stanu za državo in človeško družbo sploh. Kmetu, ki je življenskega pomena za človeško družbo mora pomagati država in kmet sam. Od države mora zahtevati prepotrebne kmetijskih in gospodarskih šol, sam pa se mora šolati v organizaciji. Da kmet ne bode padel v oderuške roke, mora se držati posojilnic. Kmet mora biti tudi politično izobražen za slu-

čaje volitev, da ga ne bodo zlorabljali razni politični v strankarske namene. Kmečka organizacija mora biti pozidana na kat. krščanskem temelju, katerega vidi in najde naš kmet ravno v Kmečki Zvezi. Povsod je prepotrebna organizacija krajevnih odborov Kmečke Zveze. Po burno odobrenih govorih je prečital Marko Blekač sledeče rezolucije, ki so bile sprejete enoglasno: 1. Da se reši v Jugoslaviji kmeta popolnega gospodarskega poloma, je najnujnejša ureditev valute. Naloži naj se 80% do 100% davek na vse v vojni pridobljeno premoženje, da se vrednost krone vzdigne in se tako postavi naše narodno gospodarstvo zopet na zdrav temelj. 2. Olajša naj se kmetom davčno breme na najnižjo mero. Denar se naj išče kjer se dejansko nahaja, pri vojnih dobičkarjih, verzičnikih, trgovcih itd. 3. V političnem oziru pozivljajo zborovalci vse slovenske, hrvatske in srbske kmete, da se čimprej organizirajo v Jugoslovanski Kmetijski Zvezi, ki temelji na krščanskih načelih. Vsako cepljenje v več strank ovira znaten nastop kmetkega stanu. 4. Obsojamo samostojno Kmetijsko stranko, ki si je nadela ime „stranka“ zato, ker hoče ob strani stati tako kmetu vedno sovražnim liberalnim doktorjem. JDS preje imenovana liberalna sranka jo uporablja kot klin, ki ga skuša zariti v enotno organizacijo kmeta in ga tako za svoje odušne namene oslabil. 5. Zahtevamo, da se da volilna pravica ženskam vseh stanov brez izjeme. 6. Naj se osebna vožnja na železnih zniža, znižajo naj se takoj tudi carinski tarife za kmetke potrebščine, kakor n. pr. za sol, sladkor, petrolej itd. 7. Cene živini in kmetkiskim pridelkom naj se uredijo in vsaj tako visoko nastavijo, da bo kmet mogel pokriti svoje stroške. 8. V najkrajšem času naj se ustanovi zavarovalnica za živino. 9. Verzičniki naj se strožje kot doslej kaznujejo, in naj se vojtni dobičkarjem nalože primerni davki, da bo kmetkemu stanu znatno zlažšano davčno breme. 10. Kmetiski posestniki naj se ne kličejo k orožnim vajam ob času največjega dela, ampak naj se zanje preloži orožne vaje na primernejši čas. 11. Poduk v ljudskih šolah na deželi naj se primerno preuredi, da bo šola na deželi v korist kmetkemu ljudstvu. V šolske zastope naj pridejo tudi kmetiski zastopniki. 12. Agrarna reforma naj se takoj izpelje, da bo tudi kmetiski stan imel od tega kaj koristiti. 13. Zaupnica članom Jugoslovanskega kluba, zlasti voditelju dr. Korošcu.

Orlovski tabor v Dobrlivasi na Koroškem se vrši v nedeljo, dne 14. septembra 1919. Glede udeležbe je predsedstvo O. Z. določilo sledeče: 10 K prispevek vplačajo Orli-telovadci v kroju in v narodni obleki in Orlice-telovadkinje; 20 K Orli v kroju-netelovadci; v teh prispevkih so vračunjeni stroški za vožnjo in prehrano. Vsi drugi, ki bi se hoteli udeležiti tega izleta, plačajo polovično vozno ceno in 10 K v zvezno blagajno. Odsekom so se razposlale tozadevne okrožnice. Prijave se sprejemajo do 6. septembra. Bratje naj se hitro odločijo in javijo O. Z. Iz Ljubljane odhajamo v soboto, dne 13. septembra, ob 11. uri zvečer, vračamo se v ponedeljek, dne 15. septembra jutraj. Poagitarajte, da se še drugi člani in članice naših društev pridružijo našim Orlom.

Izredni občni zbor Orlovke Zveze se vrši ob priliki orlovskega tabora v Dobrlivasi na Koroškem v nedeljo, dne 14. septembra, ob 4. uri popoldne (takoj po javni telovadbi). Dnevni red: 1. Volitev predsednika in štirih članov predsedstva; 2. načrt za delo po odsekih v zimskem času; 3. telovadni tečaji; 4. slovanski orlovski zlet v Mariboru leta 1920. — Odseki naj o tem razmišljajo in pošljejo svoje predloge do dne 10. t. m. Orlovski Zvezi. Vsak odsek ima dolžnost poslati na občni zbor vsaj enega zastopnika, ki ima tudi glasovalno pravico; zastopniki naj prinesejo seboj pooblastila, podpisana od predsednika in načelnika. — Predsedstvo Orlovke Zveze.

Mladinska prireditve 1920. V ponedeljek dne 8. t. m. pride iz Ljubljane od Orlovke Zveze posebna komisija, da si ogleda prostore za to veliko prireditev in stopi v stik z vsemi mero-dajnimi činitelji v Mariboru in okolici. Dopoludne ta dan se vrši ob 11. uri v dvorani JSZ (Florsarjeva ulica) posvetovanje h kateremu vabimo zastopnike naših organizacij v mestu in bližnji okolici. Posebno vabimo odbornike SKSZ v Mariboru in okolici, JSZ, krajevni odbor SLS, odbornice Orlic, Marijinih družb itd. Mnogo dela naz čaka, zato vabimo, da se tega dela udeleži vse naše organizacije, da bode naš nastop leta 1920. časten in lep. Predsedstvo mariborskega Orla.

Celje Celjsko okrožje Orla je poletelo zadnjo nedeljo na ustanovni shod Orla v Vojniku. Bratje Orli so se zavedli kam jih kliče njihova dolžnost ter je prispelo čez 50 članov v krajih na mladinski shod, da čim bolj dvignejo orlovke ideje. V jako lepem številu so se udeležile tudi celjske Orlice in naraščaj. Telovadba je uspela izvrstno. Pristopilo je takoj 26 članov, kateri so br. Štambej-u slovesno zaprisegli obljubo, da hočejo ostati orlovski organizaciji zvesti in stanovitni. Bratje Orli v Vojniku na delo! Nazdar!

Celje. Na polet v Vojnik je prišlo tudi veliko štev. krepkih fantov iz Konjic. Ne bo dolgo, ko

bo tudi v Konjicah s pomočjo celjskega okrožja Orla razpnel konjiški Orel svoje perutnice ter šel svoja pota kakor zaukazuje orlovska misel. Nazdar bratje! Nasvidenje v Konjicah. Čas ustanovitve se pravočasno javi.

Razgled po svetu.

Kdo je zmagal v svetovni vojni. Kdo je bil zmagovalac v svetovni vojni, piše nek angleški list sledečo basen: Nedavno so imeli sestanek in pogovor konj, vol, ovca in osel ter se razgovarjali in prepirali, kdo je zmagal v svetovni vojni. Prvi se oglasi k besedi konj ter reče ponosno: „Zmagal sem jaz, kajti kavalarija in artilerija je bila vselej v prvih bojnih vrstah.“ „Ni res, odvrne vol, jaz sem zmagal, ker sem prehranil vojake z mesom.“ „Oba se motita“, jima seže v pogovor ovca. „Kajti jaz sem dala volno za vojaško obleko, zmagala sem torej jaz.“ Nazadnje se je pa oglašil ponižno k besedi dolgouhi osel ter dejal: „Vsi trije ne veste nič, zmagal sem jaz, kajti bil sem ves čas svetovne vojne v — generalnem štabu!“

Kje se bo naselil bivši cesar Karel? Listi pri-našajo dan za dnevom poročila, da se bivši cesar Karel naseli v Švici, v Italiji ali na Ogrskem. Nehvaležno je od naših nemškutariev, ki so lansko leto z Orlikom na čelu romali na Dunaj k cesarju Karlu, da se sedaj ne usmilijo Karla ter ga ne vzamejo pod streho. To je grdol! Pod Habsburgovci se je nemškutjem dobro godilo. Cesarjevi oblastniki so jim šli na roko povsod. Naj bi torej sedaj nemškutariji sprejeli cesarja Karla pod svojo streho. Čemu bi se moral ta revež klatiti po svetu? Saj ga vendar lahko prerediti jo kamniški Hofbauer, mariborski Schmiderer, cirkniški Fluher, svečinski Paskolo, razvanjski Puki in drugi.

Falzifikati dvehkronskih bankovcev. V zadnjem času se pojavljajo čim pogostejše novi dvehkronski bankovci. Ti bankovci utegnejo biti ogrskega izvora, so pa le falzifikati. Ker jih samoobsebi umevno ni mogoče priznati kot plačilno sredstvo, opozarja se občinstvo, da jih ne sprejema. Falzifikate je spoznati deloma iz števil serij. Pri pravih bankovcih niso tisočice številke višje kakor 1, pri ponarejenih so tisočice nižje in višje, n. pr. 0021, 7392 itd. Pri pravih bankovcih so embleme, kakor avstrijski orel v nemškem tekstu, ogrska krona in črke OMB v ogrskem tekstu jasni, precizni in temnosivi, dočim so na falzifikatih jako blede in nejasni. Pri nekaterih manjka valovita mreža na nemški strani. Posebno slabo izdelani so na falzifikatih ženski obrazi. Ideče barvilo je vobče jako živo in papir mnogo bolj bel, kakor pri pravih bankovcih.

Tekma med škofom in generalom. Na angleškem otoku Wight se je nedavno vršila konjska dirka, katere sta se med drugimi udeležila tudi tamošnji anglikanski škof ter general Seely. Škof si je priporil tretje mesto ter porazil generala.

Začel se je koncentrični pohod zavezniških čet proti Petrogradu in Moskvi. Tega boja se udeležijo 350.000 moč.

Obletnica nemškega barbarstva. Dne 28. avgusta je obhajalo belgijsko mesto Louvain žalostno petletnico kot spomin na nemška barbarstva dne 28. avgusta 1914, ko je dal pruski general Manntefel (nomen est omen, že ime znači, da je bil ta general hudič v človeški podobi) ustreliti v mestu 200 nevojaških oseb, ne da bi te žrtve nemškega barbarstva bile kaj zagrešile. Po mestnih ulicah se je v nepreglednih vrstah pomikal dolg sprevod. Številni govorniki so z zadoščenjem naglašali, da osveta za ta grozodejstva ni izostala.

Amerika je bile odposlala na francosko bojišče 2,800.000 moč. Vsacega od teh vojakov so vežbali že v Ameriki 6 mesecev in v Franciji pa dva meseca. Predno je posegla Amerika v svetovno vojno je posedala samo 600.000 moč, po sklepu premirja pa nad 2,500.000. Od Američanov je padlo na bojiščih 50.000, ranjenih pa je bilo 260.000.

Plaketa generala Maistra. Naš najboljši medaljer Anton Sever je izdelal umetniško plaketo generala Maistra v premeru 28 cm., ki je razstavljena v trgovini s pisarniškimi potrebščinami Weixel v gosposki ulici. Delo je v resnici mojstrsko izvršeno in ni v navadnem šablenskem slogu. Lepo so izražene značilne krepke poteze na čelu in na vratu. Kdor želi umetniški obraz v stanovanju in ob enem lep spomin na dneve našega vstajenja, naj si jo naroči. Dobi se za ceno 500 kron. G. Anton Sever je mlad, jako nadarjen umetnik iz krakovskega predmestja v Ljubljani, študiral je na Dunaju umetniško akademijo pri Marschalu, izgotovil je doslej plakete Prejšerna, Truberja, Gregorčiča, študijo „Slepec“, ki se nahaja v Ljubljanskem muzeju. Bil je pet let pri vojaki in po vojski je to njegovo prvo delo.

Vietniki nas pozdravljajo! Naše uredništvo je prejelo: 790 Jugoslovancev, vračajočih se iz tuž-

nega 5-mesečnega nemškega robstva iz March-trenka na Zgornjem Avstrijskem, pošilja vsem prijateljem in čitateljem „Gospodarja“ pristrčne pozdrave in kliče na veselo svidenje! V imenu vseh: Anton Kramberger.

Komanda dravske divizijske oblasti je odredila: Novinci, roj. leta 1896—1898, ki še dose-daj niso odslužili predpisanega roka v kadru in se inajo rekrutovati, a se nahajajo sedaj v žandamerijski, finančni, poštni ali železniški službi in so zato vojaščine oproščeni, morajo takoj v aktivno vojaško službovanje. V poštev pridejo oni, ki še dosedaj niso ooslužili predpisane prezenčne službe kot vojaki in sicer ne glede na to, je-li so bili svoječasno asentovani ali pa samo prebrani za črnovojniško službo. Prizadete obla-sti in uradi javijo nemudoma seznam tega moštva 44. pukovski okružni komandi v Mariboru.

Glavna zveza srbskih kmetijskih zadrug na-merava v kratkem v naši pokrajini nabaviti plemenska goveda za one tamošnje živinorejce, ki so med vojno prišli ob živino. Ker je ravno znovovnevanje plemenske govede izredne važnosti za bodočnost in povzdigo naše živinorejce, pri-poročamo vsem živinorejcem, živinorejskim za-drugam in drugim kmetijskim organizacijam, da gre-do tem nakupovalcem pri nakupovanju in pre-važanju uivine kolikor mogoče na roko.

Prireditve.

V nedeljo, dne 7. septembra.

Dne 7. septembra bo v Rogatcu velik shod dekl. Marijinih družb in Dekliških zvez za celo rogaško dekanijo. Ob 10. uri v župni cerkvi služba božja; ob 1. pop. pri podružnici sv. Hijacinta zborovanje in nato večernice. — Kapela—Radenci. Priški visokošolci prirediti s sodelovanjem pevskega zbora iz Vučje vasi v nedeljo dne 7. septembra v Rozenbergerjevi dvorani v Radencih točno ob 4. uri pop. veselico v velikem obsegu. — Bralno društvo v Šmarjeti pri Rimskih toplicah priredi popoldne po večernicah v prostorih gostilne »Pri novi pošti« ljudsko veselico. Na vspredu sta dve igri: »Tri sestre« in »Dva gluha«, petje in godba. Domačini in okoličani ste uljudno vabljeni. — Prostovoljno gasilno društvo v Grajski vasi ima slovesno blagoslovljenje nove briz-galne in veliko ljudsko veselico na vrtu ge. Neže Rak-Slander, p. d. Kopriva. Začetek ob 14. uri. — Bralno društvo v Gornjemgradu ponovi v nedeljo ob 3. uri narodno igro »Veriga«. Čisti dobiček se porabi za popravilo društvenega odra. — Prostovoljna požarna bramba v Gotovljah priredi ob 3. uri popoldne pod lipami v sredi vasi veliko ljudsko veselico z raznim zanimivim vspreodom! — Ksaverij v Sav. dolini. Z ozirom na izredno slabo letošnjo pašo, sklicujemo čebelarje za gornjegrajski okraj na zborovanje, ki se vrši v nedeljo, ob 10. uri v šoli v Ksaveriju. K zborovanju so vabljeni tudi čebelarji ljubenske čebelarke podružnice. Govori g. Valentin Pulko, nadučitelj iz Gorice.

Na praznik, dne 8. septembra:

Šolsko slavnost priredi učiteljstvo »narodne šole v Ljutomeru po večernicah v telovadnici v prid ubožni šolski mladini s sledečim vspreodom: I. Kosi A.: »Živela troimena Jugoslavija«, spevoigra z deklamacijami, govorom in petjem, spremljev. glasovirja. II. M. Gregorčič: »Laznjiva Minka«. Igra v dveh dejanjih. Vstopnina po 6 K, 4 K, 3 K in 1 K. K obilni udeležbi vabi učiteljstvo.

V nedeljo, dne 14. septembra:

Gasilno društvo v Braslovčah priredi veliko vrtno veselico. Tem potom opozarjamo sosedna društva, da blagovolijo našo veselico upoštevati. — Hočki Orli prirediti ob pol štirih popoldne pri g. županu Antonu Vernik igro »Trije pički«. — Velik mladinski shod na Brinjevi gori pri Zrečah z začetkom ob 10. uri. — Pri Sv. Tomažu pri Ormožu se vprizorijo v šoli dve igri »Vse naše« in »Čevljar«. Med odmori udarjajo domači tamburaši. Po igrah prosta zabava na vrtu Cafove gostilne: srečolov, šaljiva pošta itd. Začetek ob 15. uri.

V nedeljo, dne 21. septembra:

Fantje in dekleta iz St. Ruperta in Tr-nove priredi veliko narodno igro s petjem v petih dejanjih ter vrtno veselico v St. Rupertu pri Gomilskem. — Slovensko katoliško izobraževalno društvo R a j h e n b u r g priredi dve igri: »Tri sestre« in »Dva gluha«, burko v enem dejanju. Kdor se hoče to popoldne pošteno razveseliti, naj pride to popoldne v našo kaplanijsko dvorano!

Listnica uredništva.

B. J. Kamnica: Ni za list. — Dopisnikom: Uredništvo smo tokrat sklenili že v sredo ob 8. uri, ker bi sicer tiskarna ne mogla lista dotiskati do četrta zvečer. Radi tega so dopisi, došli v sredo, morali izostati. Nujne reči pridejo v »Stražo«.

„Slovenski Sadjar“. Te dni bo izšla 7—8 št. „Slovenskega Sadjarja“. Kdor se količkaj zanima za sadjarstvo in pazljivo pregleda prejšnje letnike, ki

so nepretrgoma izhajali tudi ob najhujših časih med vojsko, mora priznati, da je list zelo koristen in neizogibno potreben za vsakogar, ki hoče napredovati v sadjarstvu. Zlasti opozarjamo na sadno izbiro, kajti od pravilne izbire sadnih plemen in sadnih vrst je izvečine odvisen ves uspeh v sadjarstvu.

Naši sadjarji so v obče zelo navdušeni za zasajanje. Toda vse preveč površni in lahkomišelnosti so glede izbire sadnih vrst in pa glede oskrbovanja sadnega drevja. Kar kje slučajno naletijo, bodisi sadno drevo ali cepič, tisto pa poberejo, cepijo in sade, ne da bi kaj prida premisljevali, kakšna je dotična vrsta, ali je primerna za njihovo podnebje, zemljo in gospodarske odnose. Veliko drevja se zasadi, pa malo ga zraste in malo ga je, ki bi povoljno rodilo. „Slovenski Sadjar“ se vseskozi neumorno prizadeva, da bi v tem oziru razbistril pojme in naše sadjarje po celi Sloveniji seznanil predvsem s tistimi domačimi in tujimi, starejšimi in novejšimi vrstami, ki so na vse strani preizkušene in v vsakem oziru odgovarjajo našim potrebam.

Razum tega je pa v sadjarstvu še mnogo drugih vprašanj, za katere se naš preprost kmetovalec-sadjar ne meni prav nič ali pa premalo. Kako malo zanimanja n. pr. kažejo sadjarji zlasti za varstvo sadnega drevja, dasi bi morali vedeti, da nam razni škodljivci in boleznijo uničijo vsako leto milijone vrednosti. Koliko se greši pri spravljaju sadja, pri hranjenju, pri domači uporabi in pri raznih drugih prilikah! Vse to se mora izpremeniti. In izpremenilo se bo, ako bodo sadjarji z veseljem in zanimanjem čitali strokovni list in si prizadevali ravnati se po njegovih navodilih.

Tak strokovni list je „Slovenski Sadjar“, ki izhaja že 7. leto. Naroča se pri upravnistvu „Slovenskega sadjarja“ v Ljubljani, Linhartova ulica št. 12. Naročnina znaša letnih 12 K. Dobijo se še vse letošnje številke. Tudi nekaj starejših letnikov je še v zalogi. Vsak zaveden sadjar bo nemudoma naročil „Slovenskega Sadjarja“.

Davorin Zunkovič.

O naših naravnih strelovodih.

V obče se čudimo, da je Amerikanec Benjamin Franklin leta 1750 strelovod iznašel; o tem, da je češki župnik Prokop Diviš v Primatech na Moravskem že strelovod nekaj let prej sestavil, se že manj govori; da so pa stari Egipčani, Indijanci in Hebrejci že tudi železne in bakrene strelovode imeli, pa skoro nikomur ni več znano, čeravno to potrjujejo različni stari viri.

To so pa bili zgolj umetni strelovodi. O naravnih se pa sploh že dolgo več ne govori, in se moramo čuditi, kako je mogoče, da se je na te skoro popolnoma pozabilo. V prejšnjih časih je imel slovenski kmet pri hiši, pri parni, pri kozoleu tudi svoj strelovod. To pa ni bila kaka umetna reč, temveč posadil je tik omenjenih zgradb kako visoko rasteče drevo, pred vsem lipo, topol, smreko, jelko, mecesen ali hrast; bukve nikdar, ker v to drevo se od pamtikeva ni nikoli strela vdarila.

Namerava strela v kako tako poslopje vdariti, potem trešči v drevo, ker je znatno višje, kakor zgradba. V to svrhu se je posadilo kar začetkom dvoje takih dreves. Je strela eno tako strelovodno drevo uničila, kar se je na Spodnje Stajerskem baje tekom, 35 do 40 let prilično enkrat pripetilo, potem je prevzelo ostalo drevo to službo, in na mesto uničenega strelovoda se je zopet novo drevesce zasadilo. Takim potom je bila strelovodna varnost vedno zjamčena.

Se v mojih mladih letih sem slišal večkrat opazko, da je to in ono poslopje manj vredno, ker nima proti strelji priskrbljenih nikalih priprav. In kako je to danes? Danes nima kmet ni enega ni drugega strelovoda; k večjemu si da svojo hišo, ali svoj kozolec zavarovati; da pa v kritičnem položaju nastalo škodo samo deloma vrnjeno dobi, na to ne misli, in še manj, da strela lahko tudi njega ali njegove svoje pogubi.

Svetujemo toraj našim kmetom, naj se pobrigajo povsod za naravne strelovode, posebno pa še zato, ker so ti neprestano zanesljivi, umetni pa nikdar. Bati se je namreč vedno, da je umetna strelovodna priprava kje prekinjena, za kar nihče ne ve, in potem je še nevarnejša, ker sicer zračno elektriko vleče na se, ali ni več sposobna je odvoditi v podzemeljske vodotirne plasti.

Naj bi se predvsem naše učiteljstvo na deželi pobrigalo za to, da dobi vsak hram, vsaka klet, vsak kozolec svoja strelovodna drevesa. Treba je samo mladine tega učiti; treba je opozoriti na nesrečne slučaje, kojih je žalibog povsod dosti na razpolago, in dobra reč se bo že ukoreninila. Razum tega se mora še omeniti, kako prijetna je pri hiši v letni vročini hladna lipina senca, katere tudi neznošno ogretje stanovanja prepreči. Kako lepo bi pa sploh bilo, ako bi stala pri vsaki slovenski hiši visoka lipa kot znak, da tu prebiva oni rod, koji ljubi in časti najuglednejše slovansko drevo!

Razum lipe bi pa ne priporočal v naših krajih drugih dreves proti strelji saditi, posebno pa topola ne, ker je to drevo jako nečisto in goji vsako vrsto mrčes. Ker je pa lepih lipovih dreves navadno težko dobiti, bi bilo umestno, če bi se učiteljstvo za to pobrigalo in si male lipne drevesnice napravilo. Za naše bolj vlažne kraje se posebno priporoča pestenje velikoporesne lipe (tilia grandifolia), ker pri nas ta vrsta izborna odgaja.

Na tak način strnemo ob enem koristno, prijetno in narodno ugledno reč. In ko bomo enkrat zopet vsi pod svojo lipo složno sedeli, bomo s tem tudi svetu pokazali, da se ne bojimo ne strele izpod neba in sovražnikov na zemlji še manj.

Mala naznanila.

Sodarij za vinsko trgovino so proti dobri plačivni hrani sprejmejo. Več, se izve Tegethoffovi ulici 21 II. nđst. Maribor. 285

Pri svinčenem rudokopu
v Mežici na Koroškem je razpisano mesto samostojnega jamarstva. Prošnje s prepisi šolskih in službenih spricval ter z navedbo plače, se naj vložijo najpozneje do 1. septembra t. l. Drž. nadzorstvo in upravnistvo v Mežici. 294

Pohišstvo
najboljše kakovosti izdeluje in prodaja po nizkih cenah
Obrtna zadruga mizarskih mojstrov v MARIBORU,
Grajaki trg št. 3.
Kupuje tudi vsakovrstni mizarski les. 63

Kupim vsako množino prebrane fižole ter lepih suhih gob po najboljši ceni. — Prodajam tudi pristno domačo slivovko, dobro vino ter jabolka samo v večjem po najnižji ceni. Franc Petelin, Zg. Poljskava pri Fragerskem. 271

Reče malina za eksport kupuje
„Balkan“ trgovska, špedicijska in komisijska del. dr. Ljubljana, Dunajska cesta 33. Prosi se natančne pismene ponudbe. 185

Prodaja se:
Železna napisna tabla za trdke, 6 m dolga, 1'60 m visoka in kompletna železna sesalka za vodnjak s kolesom. Povprašati pri Mestnem kopališču Maribor. 1529—308

Za 3 viničarje

se sprejmejo 3 viničarske družine pri g.
F. C. Schwab
Ptuj, Glavni trg. 312

OKOVI

za postelje se prodajo na drobno in debelo pri
„Mizerska Zadruga“
Grajaki trg 3, Maribor.

SUKANEC

(cvrni)
1 klopčič = 366 m
črn št. 24, 30, 36
bel št. 24, 30, 36
1 klopčič . . . K 6—
1 ducat . . . K 69—

Kom. skladišče
ALOJZIJ GNIUŠEK,
Maribor Glavni trg št. 6

Dve zlati

in ena srebrna ura, sodi za bencin in raznovrstno pohištvo se prodaja v Heugasse 4, Maribor. 1517—304—164

OGLAS.

Lužul kamen, za kuhanje mila, pralno in toaletno milo, vrči za med in mast, škafi za vodo, čajna esenca najboljše, sir trapist in Grojter, sukanec, ducat od 48 kron dalje in domače platno se dobi najceneje pri

Alojziju Olifčiču, Ljubljana
1501 Starigrad 2. 276

Prodaja se:

Železna napisna tabla
za trdke 6 m dolga, 1'60 m visoka in kompletna

železna sesalka za vodnjake
s kolesom. Povprašati pri Mestnem kopališču, Maribor. 319

Obleke

od preproste do vsakovrstne najfinije, domače, dobro in vestno delo, vsake velikosti, izborne kakovosti izdeluje točno in solidno ter prodaja

ALOJZIJ ARBEITER,
Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 719

Hiše na prodaj:

Dvonedstropna hiša, solčna stran, hišnega in občinskega davka prosta se prodaja za 120.000 K še ena taka se prodaja za 100.000 K. Vila na vogalu dvonedstropna, primerna za gostilno se prodaja za K 140.000 K. Dvonedstropna hiša z gospodarskim poslopjem primerna za pekarijo, imeniten prostor s prodajalnicco se prodaja za 150.000 K. Josip Nekrep, Mozartova ulica 59, Maribor. 1570

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril

1. jugoslov. posredovalnico za nakup in prodaje posestev in hiš

v Sloveniji s sedežem v Celju, Benjamin Ipavčeva cesta št. 12.
Komeričky Miloš. 1459—225

Prodaja se hrastove stebre, stopnje (stađe), letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi opeka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Deček 7 in pol let star se da na hrano. Tegethoffova cesta 49, vrata 13, dvorišče, Maribor. 350

Lep konj
176 cm visok se zamenja za mlade junčke ali pa prodaja. Cena K 3200, na naslov v uradništvo tega lista. 348

Prodaja se lepo kmečko posestvo 2 in pol ure nad Mariborom v ravni blizu železnice. Kdor želi kupiti, naj vpraša pismeno R. Löpfinger, Cvetlična ulica 8, Maribor. 330

Viničarja išče
baron TWICKEL, Maribor. 328

MAJER s 4—6 delavskimi močmi se sprejme pri g. Ogrizek, Sturmburg Pesnica. 340

Lepa jabolka kg 240 K, prodaja August Schrok, Viktringhoffova ulica 12, Maribor. 327

SUHE GOBE,

kumno in druge deželne pridelke kupuje SEVER & Komp. Ljubljana. 333

Kupi se parna žaga. Ponudbe poslati na družbo „IMPEX“ v Ljubljani. 334

Ovčjo volno kupi po najvišji ceni I. Oswald, Velikovec, Koroško. 331

Pridnega delavskozmoglega viničarja s 4 delavskimi močmi so sprejme proti ugodnim pogojem pri Fricu Winkler v Rošpohu 116 na „baronovem“ pri Mariboru. 332

Hlapec 30 let star, želi stalne službe, trezen in pošten, izkušen pri konjih, živini in vseh gospodarskih opravilih. Nastop takoj ali pozneje. Vinko Ratej, Nova vas 2, pošta Konjice. 344

Kmetijska oseba se išče za vinograde, večša sadjereje in zelenjave, kakor tudi v vseh panogah kmetijstva in živinoreje, mora povsod delati zraven, na lepo posestvo. Ponudbe pod „Poštena“ na anononno pisarno Rudolf Gaiser, Maribor. 346

GOBE,

suhe, jurčke (krauše ali globanje) suhe lesičke, ovčjo volno, kakor tudi rdeče maline, kupuje po najvišji ceni Pavle Starovašnik, eksport gob in deželnih pridelkov Vitanje, Stajersko. 326

Učenca za trgovino išče iz dobre in poštene hiše. Franc Perger, trgovec v Dobovi. Išče tudi pridno, pošteno, samostojno kuharico srednje starosti. Plača po dogovoru. 347

Lepo posestvo je na prodaj. Obstojče iz njiv, travnikov in 20 oralov gozda, vsega skupaj je 30 oralov, za ceno 100.000 K za izplačati je v gotovino in le rsni. kupci se vabijo. Sp. Kapla, p. Brezno. 341

Žrnjile so na prodaj iz prave rogečke rude, lahko zraven mletve sedi, ker grejo čisto lahoto. Cena 800 K. Naslov v upravo. 338

Opekarna v Račah

prodaja od 1. septembra 1919 naprej zopet svoje priznane prvovrstne izdelke, kakor razno opeko in vsakovrstno drugo strešno opeko, zidno opeko, cevi za drumaže itd. 336

Sprejme se dijak na stanovanje in hrano. Več pove uprava. 1550—325

Izjava.

Jaz podpisana Marija Naglič, posestnica v Ljubečni št. 1 izjavljam tem potom, da so bile ereznične vesti, katere sem razširjala med ljudi zoper Martina Krajnc, posestnikovega sina v Ljubečni in se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnijskega postopanja. 342

Marija Naglič.

Glavna zaloga in zastopstvo
:: poljedeljskih strojev ::
Ivan Hajny :: Maribor,
Tegethoffova cesta št. 45
(nasproti glavnemu kolodvoru)

priporoča vitelne, mlatilnice, žitne čistilne mline, sadne in grozdne mline, koruzne robkarje, reporeznice, stiskalnice ali preše, slamoreznice, pluge, brane, posebno izvrsto pocinkane brzoparilnike, drobilne mline kakor tudi inštaliranje električne luči in pogona. Postrežba točna iz zaloge brez carine in tovarnine. 1586—349

Vsakovrstno špecerijsko in kolonijalno blago na debelo in drobno razpečava
:: na novo ustanovljena trgovina ::

Ant. Močnik

CELJE, Glavni trg 3. 329

Najboljša žgana in surova kava, cikorija, mlo, vseh vrst, moka, riž, pristao bučno olje, rozine, mineralne vode, petrolej, vžigalice, barve za :: obleko, konjak itd. ::

Vsaki dan sveži kvas.

Živinski sejmi

v Ljutomeru se bodo vršili 16. septembra, 14. oktobra, 11. novembra in 16. decembra. 335

Županstvo.

FRANC MARINI, Maribor,
Gospodarska ulica.

Kolomaz la jasneplavi v zabojčkih á 1/2, 1, 2, 5, 10 in v celih sodih.

Kremo fino za čevlje v vseh velikostih.

Voščilo „ (biks) v okroglih in oglatih skatljicah.

Vaselin-kožno mast.

Kožno apreturo

Kožno črnilo

Indigo modrilni esence

„ „ papir in druge potrebščine.

Razpošilja se vsaka množina samo na trgovce.

Prosim zahtevajte cenik!

HMELJ

kupi vsako množino **Rudolf Pavec** v Mozirju. Cena po dogovoru z vzorci.

ČEVLJE

fine, moderno izdelane in sandale ima v zalogi in jih razpošilja po pošt. povz.

mirenska „Čevljarska zadruga“ v Vrbovcu
pri Mozirju.

Čevlji so iz lahke ševromedla kože, boksa in telefine. Dobite visoke, nizke in salonske moške, ženske, deške in otroške čevlje ter sandale. Cene usnja se dvigajo, zato naročite čimprej! Pri večjem odjemu primerni popusti!

Prodajalna tudi v Celju „Narodni dom“.
Zmerne cene! Zahtevajte cenike! 1263

Zavarovanje zoper škodo po požaru!

Edina slovenska zavarovalnica zoper škodo, povzročeno po požaru je ljubljanska 1568

Vzajemna zavarovalnica.

Glavni zastop za naše obmejne kraje je v Celju (Breg); v Mariboru daje pojasnila za stopstvo „Vzajemne“ v pisarni Augasse št. 10; v Kamnici pri Mariboru pa v pisarni Posojilnice. Jugoslovani, zavarujte se pri domači zavarovalnici.

FERDO BABIČ

edini slov. kjučavničar v Mariboru, Flosarjeva ul. 3
se priporoča cenj. občinstvu za najrazličnejša kjučavničarska dela. Izvršuje tudi vsa raznovrstna popravila. Cene skrajno zmerne, delo točno in solidno ter se priporoča za obilna naročila.
1486—151

Če razpošiljate

sadje zelenjavo itd.
rabite košare,

te pa dobite takoj, tudi v največjih množinah v

PLETARSKI ŠOLI

v Strnišču pri Ptuj Slovenija,
ki pa izdeluje tudi druga, v pletarsko stroko spadajoča dela. 1568 Zahtevajte ponudbo!

OTVORITEV HOTELA!

Otvoril sem

HOTEL BEOGRAD (dosedaj Sandwirt) V SLOVENJGRADCU

kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, krasen vrt, in se dobe vozuiki na vse strani. Točil bom vedno najboljša vina in pivo ter kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom v zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadjevee na drobno in debelo, za razpošiljanje od 56 litrov naprej.

Za obilen obisk in naročila se priporoča

Andrej Oset, HOTEL BEOGRAD, Slovenjgradec.

Rezan in okrogel les, tramove, drva, oglje

kupuje vsako množino

„DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba z o. z., Maribor. 202

NEKREP JOŽEF

tesarski mojster, stavbeni podjetnik,

Maribor, Mozartova ul. 59

se priporoča za vsakovrstna nova stavbna dela ter sprejema tudi popravilna dela.

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

P. Z. Z. N. Z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

Obrestuje hranilne vloge po 3 odstot.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, po: roštvo in zastavo ::

Pojasnila daje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne

Uradne ure sredo in četrtek od 9. do 12. ure, v soboto od 8. do 12. ure

Prva jugoslovanska tovarna za poljedelske stroje, stavbeno in umetno kjučavničarstvo, mehanična delavnica za kolesa in avtomobile

FRANJO FARIČ POBREŽJE PRI MARIBORU NASIPNA ULICA 20.

Špecijaliteta:

Izdelovanje peči za kemikalije, motorjev na bencin in olje, finih železnih in lončenih štedilnikov, železnih ograj, instalacija plina in vodovodov.

Popravljalnica

vsakovrstnih strojev, spojevanje strtega litega železa ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Vlivanje železa in medenine v lastni tovarni. — Kupim staro železo! — Lastni inženirji za izdelovanje narisov v tovarni. 1514—293

SENO

337

kupi vsako množino po
najvišjih cenah
BIRKMAIER,

veletrgovina Maribor, Tegetthoffova cesta 77.

Najnovejše!

Sv. Evangelji in Dejanje apostolov

je knjiga, kakor je Slovenci dozda še niso imeli. Obsega cele evangelje in dejanje apostolov z razlago. Oblika molitvenika lična. Vezava prikupljiva. Cena s poštino vred K 6'90. :: Naroči se v

tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Slovenci! Sežite po znameniti knjigi!

POZOR!

Obrtniki, trgovci itd. inserirajte v naših listih, ki so neoporečno najbolj razširjeni slovenski časopisi v Sloveniji!

Odvetnik dr. Ferdo Müller

poprej v Celovcu, naznanja, da otvori s 25. avgustom svojo odvetniško pisarno v Tegetthoffovi ulici št. 11 (Stara okraj. sodnija) v Mariboru.
1530—307—167

Odvetnika

dr. Matej Osenjak

in

dr. Franjo Lipold

naznanjata, da sta otvorila
v Mariboru, Marijina ulica št. 10
skupno odvetniško pisarno.

Telefon št. 112.

343

M. U. dr. Ivan Jurečko

ordinira od 8—12 in 13—17 ure

174

v Grajski ulici št. 12 v MARIBORU. 1548—528

Mestni magistrat Maribor.

Št. 12971.

RAZGLAS.

Ker se ni pojavil od časa zadnje ugotovitve pasje stekline v Mariboru noben nov slučaj te kužne bolezni, razveljavijo se v smislu § 30 vse veterinarske varnostne naredbe §§ 41 in 42 zakona o živalskih kugah z dne 6. 8. 1919 drž. zak. 177 in k temu izdanik veterinarske varnostnih odredb.

Pasji zapor se s tem razglasom za mesto Maribor razveljavi.

Ob enem se pa ponovno opominja, da je prepovedano pse jemati v gostilne, kavarne in javne lokale.

Maribor, dne 20. avgusta 1919.

Vladni komisar:

316

dr. Pfeifer, s. r.

Mestni magistrat Maribor.

Št. 12973

RAZGLAS.

Po mestnem uradnem živ. zdravniku se je dognalo, da je v Mariboru še več garjavih konj, kateri niso v nobeni živ. zdravniški oskrbi. Ker so garje kužna bolezen, katere ni samo na žival temveč tudi na človeka prenosljiva, pozivljam v smislu § 17 zak. o živalskih kugah z dne 6. avg. 1919 drž. zak. 177 in temu izdanih veterinarske varnostnih odredb, da vsi posestniki, ki imajo garij sumljive konje, iste najkasneje tekom enega tedna ustmeno prijavijo mestnemu urad. živ. zdravniku g. Hinterlechnerju.

Proti posestnikom, kateri bi to opustili, se bode v smislu § 63 cit. zak. radi prestopka te odredbe, najstrožje postopalo. Prestopke te določbe kaznuje sodnija z zaporom od 1 tedna do 6 mesecev ali z denarno globo od 50—2000 K, oziroma z zapbrom od 3 mesecev do 2 let, ako je bilo razširjanje bolezni združeno z veliko nevarnostjo za kmetijstvo.

Maribor, dne 20. avgusta 1919.

Vladni komisar:

317

dr. Pfeifer, s. r.

Križevska

OPEKARNA

v Križevcih pri Ljutomeru,

ima veliko zalogo

dobro ožgane zidne opeke

na razpolago.

Cena po dogovoru.

Križevska opekarna.

311

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.